

Εἰς τὸν Ἀγαθότατον καὶ Ἀνεψιὸν ἡμῶν

Ἀριθ. 132871

Ἐκδοθέντος τῆς 22ης Ἰουλίου 1885

ΚΛΕΙΩ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ

ΕΤΟΣ Α΄ 1885. ΤΟΜ. Ι. ΑΡ. 1-24.

ΠΑΡΕΙΛΗΦΘΗΝΤΟΣ ΤΗΣ ΔΕΛΤΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Μητροπολιτικῆς
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΑ
LITHO ARG.

ΑΡΙΘΜ. 16.
Τόμος Α΄.

Συντάκτης, άρχηγός υπό Ι. Γενναίου έκδοσης Γενική, Ιερού μόνου και προληγουμένης
Πεντακτύ φεύγ. χρ. 20 η μάχ. 16.

ΕΤΟΣ Α΄.
τη 16/27. Αιγούστου 1885.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

υπό Ι. ΞΕΝΙΑΔΟΥ (είκων έν σελ. 244).

Ο Δημοσθένης πρωταγωνιστεί έν τῇ εθνική ήμῶν ιστορία, εκπροσωπών τās τελευταίας ήμέρας του αὐτονόμου ελληνισμού, αἰτινες ἴσως ἤθελον παρέλθει ἀδόξοι και ἀφανείς, εἰμὴ καθίστα δραματικώτερον τὸν ἀγῶνα αὐτοῦ ὁ λιγὺς ὄστος τῆς πυκνῆς ἀγορητής.

Τὸ μοναδικὸν ἐκεῖνο φαινόμενον, ὕπερ ἀναγράφει ὁ ελληνισμὸς έν τῇ καθόλου τῆς ἀνθρωπότητος ιστορία, ἐγκεντρικόμενος και μετμψυχούμενος εἰς ἕτερα ελληνικά φύλα, και νέαν ἀεὶ ἐγκαινίζων ιστορικὴν περίουδον, παρεσκευάσε τὸ διπλοῦν μεγαλεῖον του Δημοσθένους, τὸ τε πολιτικὸν και τὸ βητορικόν.

Περὶστέλλων και συσφίγγων τὸν ελληνισμόν έντός τῆς ἀρχαίας και πρωτογόνου αὐτοῦ ἐστίας, και έν πάσῃ ἄλλῃ πολιτικῇ ὑπεροχῇ ἐνορῶν τὸ εἰδεχθὲς τῆς δουλείας φάσμα, ἠγωνίσθη νὰ ἀνακαλέσῃ ἐκεῖνας τὰς δαφνοστεφεῖς τοῦ ελληνισμού ήμέρας, καθ' ἃς ἡ Ἑλλάς ἠρωτικῶς ἀμυνομένη, διέσωσε τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς, τὴν ἀκαταγώνιστον τῶν βαρβάρων στρατιῶν ἀποσοβήσασα· ἀνείροπόλησε τὴν ἐπανόληψιν τῶν κλεινῶν ἐκεῖνων τοῦ ἀρχαίου ελληνισμού τροπαίων κατὰ βασιλέως βαρβάρου, τὴν ελληνικὴν ἐλευθερίαν ἐπιβουλεύοντος, και διὰ τῆς ἀκαθέκτου τοῦ λόγου δυνάμεως ἠλεκτρίας τὴν σύγχρονον αὐτοῦ ἀπονεναρχωμένην γενεάν, και κατὰ τῆς ἡμέρου δυναστείας μακρῶν και δειων ἀγῶνα προκαλέσας, ἐπεσφράγισε τὴν πρώτην τοῦ εθνικοῦ ήμῶν βίου ήλικίαν, ἐνδερμος τῆς ἐλευθερίας ὑπέρμαχος ἀναγραφείς.

Βεβαίως ὁ ελληνισμὸς, τοσαύτως και τηλικαύτως ἠθικὰς και ὄλικὰς δυνάμεις κεκτημένος, ἐνδὸς μόνου εἰδέτω, *ΚΑΙΤΑ ΤΟΜΟΣ Α΄.*

ἦται τῆς εθνικῆς ἐνόητος, ἵνα μεγαλοργήσῃ, τοῦ δὲ ἀπαραιτήτου τούτου βρου ἡ ἐπίτευξις προσεδοκᾶτο οὐχὶ πλέον ἀπὸ τῶν έν Ἑλλάδι πολιτιῶν, αἰτινες ἐξαντληθεῖσαι εἰς τὸν περὶ τούτου ἀγῶνα εἶχον περιέλθει ἐναλλάξ εἰς οἰκτρὸν παρακμὴν, και αὐτὴν τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ελληνισμού ἐπαπειλοῦσαν, ἀλλ' ἀπὸ ἐτέρας ελληνικῆς φυλῆς, καθυστερούσης

μὲν τῶς έν τῇ σταδίῃ τοῦ πολιτισμοῦ και ἀφανοῦς, ἤδη δὲ διωργανωθεισῆς και ἐντελῶς ἐξελληνισθείσης, σφριγώσης και νεαζούσης· και ὁ Δημοσθένης τοιαύτας πολιτικὰς βλέψεις ἔχων, ἤθελεν ἀναγραφῆ βαθέτερος πολιτικός, έν τῷ παρελθόντι ὡς έν κατόπτρω τὸ μέλλον προσρῶν και προαιωνίζόμενος, ἀλλ' ἀδότης ἐπολιτεῦθη κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις λίαν ὑψηλῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐλευθερίας και τοῦ ἐξόχου βαθμοῦ, ὃν κατέχει τὸ κλεινὸν τῆς Παλλάδος ἄστυ έν τῷ λοιπῇ ελληνικῷ κόσμῳ, και ἐντεῦθεν ἐκτίσασα τὸ αἰώνιον ἐκεῖνο γήγρον, ὕπερ ἀπαράμειωτον διὰ τοσοῦτων ἤδη αἰώνων διελθόν, ἠλεκτρίζει και νῦν τὰς καρδίας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.

Και τοιοῦτος μὲν ὁ Δημοσθένης ὡς ἠγέτης τῆς έν Ἑλλάδι πολιτικῆς καθ' ὅς χρόνους ἡ έν Μακεδονία ἱδρυθεῖσα ἰσχυρὰ μοναρχία ἐπακαλείτο τὴν σύμπραξιν τοῦ ελληνισμού εἰς μεγαλεπήβολον ἐθνικὸν μεγαλοῦργημα, ὡς ἀριστοτέχνης δὲ τοῦ λόγου ἀνομολογεῖται ὁ ὕπατος πάντων τῶν ἀγορητῶν τοῦ δημοσίου βήματος τοῦ τε ἀρχαίου και τοῦ νεωτέρου κόσμου. Διὸ ὡς έν πάσῃ κοινοβουλευτικῇ πολιτείᾳ ὁ συνδυασμὸς τῆς πολιτικῆς συνέσεως και τῆς ἐδγλωτίας ἀναδεικνύει τοὺς ἐξοχότερους πολιτικούς, οὔτω και ὁ Δημοσθένης, ἀμφοτέρων τούτων τῶν προσόντων ἐμμοιρῶν, διετέλεσεν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΠΤΙΟΣ.

Ἐγεν. 16. Απριλίου 1820, † 12. Αὐγούστου 1885.

ἀείποτε πλειονοψηφῶν ἐν τῇ ἀττικῇ κοινοβουλίᾳ μετ' ἄλλων τῶν σφαιρῶν ἀντιπολιτευοῦν, ἥς τὰς πολιτικὰς θεωρίας ἀπεκάλει ἐν τῇ ἀκράτῳ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς πατρῴδος ἐνδοουσιασμῶ ἀντικεινῶς προδοσίαν. Καίτοι ἀμελλητικῶς προσέβαλλεν ἔξεις καὶ ἡδὴ προσφιλεῖ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, οὐχὶ τὰ ἰδέα ἀλλὰ τὰ βελτίω λέγων, καίτοι διελέγετο περὶ λεπτῶν ζητημάτων, αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν διγόντων, καίτοι περιόμιενος ἢ ἀναπληρώσει ἀπὸ τοῦ ἐκνευρωμένου δήμου ἀρειμαῖον φυλὴν πρὸς περιρροήσιν τῶν δικαίων τοῦ ἑλλητισμοῦ, μικρότερον ἢ ὑπευτικώτερον ἐξήλαγγε τὸν ἔκρυβον βίον, οὐδὲν ἦν τῆς ἀπολύτου ἐτύγχανε πλειονοψηφίας ὁ ἀτρομήτος οὗτος ἐλεγκτὴς, διότι ἠπίστατο νὰ στρέψῃ τὴν λόγον ἀπὸ τοῦ βήματος ὡς ὁ μαχητὴς τὸ ξίφος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Ἀνεξάντλητος ἦν ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασι, ἀφυσσάτος ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν λέξεων, ἀμμητος ἐν τῇ ἐντέχνῳ τῶν περιόδων κατασκευῇ, θαυμάσιος εἰς τὰς λοιπὰς λεκτικὰς χάριτας, δι' ὧν ἀγματοειδῶν ὡς εἶπεν τὸν ἀκούοντα ἐδέσποσε τῆς καρδίας αὐτοῦ. Τίς καὶ ἡδὴ διεξεργάμενος τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ ἀριστουργήματα, δὲν γονυπετεῖ ἐνώπιον τοῦ Φειδίου τούτου, ἐκείνους τοὺς παλμοὺς αἰσθανόμενος, ὡς ἀλλοίε πᾶσα εὐγενὴς καρδία εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τηλικαύτης πολιτικῆς ἀρετῆς καὶ φιλοπατρίας, διὰ νευρώδους καὶ ἐντέχνου γλώσσης ἐνσαρκουμένης; Τίς δὲν ἰνδαλιματίζει νοεραῖς ἐν ἑαυτῷ τὸν κλεινὸν τῆς πόλεως Ἀθηναίων σύμβουλον περιόμενον διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς διὰ γαλβανισμοῦ νὰ ἐγγύσει νέαν ζωὴν καὶ νέαν δυνάμιν, ἵνα μὴ δύση ὁ παμφαῖος τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀστὴρ ἐν τῇ ὀσημέρᾳ ἐπιτεινομένη πολιτικῇ θυέλλῃ;

Ἡ κρισιμωτάτη τῶν περιπετειῶν, ἃς ὑπέστη ὁ Δημοσθένης ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτοῦ βίῳ ἐστὶν ἡ κατὰ Κτησιφῶντος γραφὴ παρανόμων, δι' ἧς ἡ ἀντιπολιτευσίς, ἥς αἱ πολιτικὰ θεωρεῖται κατὰ τὴν ἀγῶνισμῶν τοῦ βήματος, προὔτιθετο νὰ ἐξελεγχῆ πημιμελῆ τὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ Δημοσθένους, καὶ κακόνουν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' αὐτὸς ἠητορικώτερος ἑαυτοῦ ἀναδειχθεὶς, μετὰ τηλικαύτης τέχνης καὶ ἀπαρμιλλοῦ εὐφραδείας συνήγερσεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὥστε τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, καίπερ διατελοῦν ἡδὴ ὑπὸ τὸ κράτος ἐτέρου πολιτικῆς, ὑπὸ τῆς μακεδονικῆς ἐπεροχῆς ἐγκαινισθείσης, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀκαθόκετου ἐκείνης ρητορείας ἀγματοειδῶν, ἐξέδωκε καμψήφει ἀπόφασιν ὑπὲρ τοῦ περιφανοῦς πολιτικοῦ, ἀποφανθὲν ὡς δικαίως ἀπονεμηθέντα τὸν διὰ ψήφισματος τοῦ δήμου χρυσῶν στέφανον, ὅτι δικατελεῖ

πράττων καὶ λέγων τὰ ἀριστα τῷ δήμῳ. Διὸ καὶ τις τῶν περιφανῶν τῆς ἀρχαυότητος κριτικῶν, Διον. ὁ Ἀλικαρνασσεύς, τὸν περὶ στεφάνου λόγον, ἐν ᾧ ἐξήντησεν ὁ βήτωρ πᾶσαν τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτοῦ ἐπίνοιαν, κράτιστον πάντων ἀποφάνεται.

Καὶ ἐνέπνευσε μὲν τῷ Δημοσθένει τὴν πρὸς τοὺς λόγους ὀρμὴν ἢ ἐν τῇ Ἡλιαία εὐγλωττος ἀγόρευσις τοῦ Καλλιστράτου, οὐτινος ἠκροάσθη καὶ ἐτι ὦν, ἀλλ' οὐτε ἡ διδασκαλία, οὐτε ἡ φύσις συνέπραξεν εἰς τὴν θαυμαστὴν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνέδειξε μέγαν τοῦ βήματος ἀγορητὴν, τὸ μὲν δι' ἐνδεδεγούς καὶ συντόνου μελέτης, καὶ ἄλλους μὲν τῶν ἀρχαίων προστησάμενος, ἰδίᾳ δὲ τὸν Θουκυδίδην, ὃν καὶ πολυλάκις ἀντέγραψε, καὶ ἀφ' οὗ πολλὰς ἠρύσατο γνώμας, τὸ δὲ καὶ διὰ συνεχῶν καὶ ἐπιπύων ἀσκήσεων σωματικῶν, δι' ὧν καὶ ἄλλας μὲν τοῦ σώματος ἐκρύβιμους κινήσεις ἐπὶ τὸ εὐρυδιώτερον μετέβαλε, καὶ δὴ καὶ φωνῆς ἠχηρᾶς καὶ εὐφρόγγυου ἠμολόγησε, ἀνὰ πᾶσαν ἐκείνην τὴν ὑπαίθερον ἐν τῇ πνυκῇ ὀμύγυριν ἐξικνουμένης, προσὸν ἀπαράττητον τῷ δημηγόρῳ, μάλιστα ἐν τοῖς ἀρχαίαις τῆς Ἑλλάδος πολιτείαις, ἐν αἷς, ὡς οὐκ ἐχούσαις τὸν ἀριθυμητικὸν ὄγκον τῶν κατ' ἡμᾶς, ἵνα ἀντιπροσωπεύονται δι' ὄλιγον, τὰ κοινοβούλια ἀπαρτιζόμενα ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν, ἦσαν πολυπληθέστερα, καὶ ὡς ἐν ὑπαίθερῳ συνεδριάζοντα ἐχρηζον βεβαίως καὶ ἀγορητῶν, στεντορεῖαν κεκτημένων τῶν φωνῆν, εἰς ὃ καὶ ὁ Δημοσθένης ἠσκησεν ἑαυτόν, ἀγορεύων ἐν τῇ ἀκτῇ ἐνώπιον τοῦ κλυδωνιζομένου πόντου, καὶ ἐν τῷ βόθρῳ ἐκείνῳ τῶν κυμάτων ἐδίξεν ἑαυτὸν εἰς τε τὴν εὐήχον καὶ εὐφρογγον ἀπαγγελίαν καὶ εἰς τὰς ἐπιδείξεις τοῦ θορυβοῦντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πλήθους.

Ὅπως ὁ Δημοσθένης παρασκευασθεὶς εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ ρητορικὸν στάδιον ἐκόσμησε τὸ βῆμα ἐκεῖνο τῆς ἀρχαιότητος, ἀφ' οὗ ἀντήχησεν ἡ θεοσεσία φωνῆ τοσοῦτων καὶ τηλικούτων περιφανῶν βήτωρων, καὶ τὴν ἀλγίθειαν πάντοτε ὀρθοτομῶν δὲν κατίσχυσε μὲν νὰ σώσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπολεσθὲν εἰς τὰ αἰματοφόρτα τῆς Χαιρωνείας πεδία, ἀπηθανάτισεν ἡμῶς τὴν ἑλληνικὴν διάνοιαν διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ, ὅτινες οὐ μόνον πρόκεινται ἀνεξάντλητον διδασκαλίαν ταμείον τοῦ τε πολιτικοῦ καὶ τοῦ πολιτευομένου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐξοχα ἀρχέτυπα, ἀφ' ὧν ἀπηρτίσθη ἡ ἐπιστημονικὴ τῆς βήτωρικῆς θεωρίας, τῆς ὑπερφουδῆς ταύτης δυνάμεως, τῆς παιδοῦς δημιουργοῦ κατὰ Πλάτωνα, δικαιοῦσαι τὴν κρίσιν τοῦ Ρωμαίου κριτικοῦ Demosthenes pene lex grandis fuit.

ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ.

Ἡ μεγίστη διανοητικὴ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ ἐλαφρότατος σπασμὸς τοῦ ἐγγυματικοῦ ζήλου εἶνε ἀπόρροια ἐνιαίας τινὸς καὶ θείας δυνάμεως. Τοῦτο δυσκόλιος ἢ ἀπαρδεγθῆ ἢ πᾶς, ἔστι ἀνετράφη μὲ τὰς παραδεδομένας θεωρίας, αἵτινες εἶνε ἀξίαι τοῦ ἡμετέρου σεβασμοῦ οὐ μόνον διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἱστορίαν των, ἀλλὰ καὶ πολὺ μάλλον, διότι σκοποῦσι καὶ κατορθύνουσι νὰ ἱκανοποιῶσι τὰς ἠθικὰς ἡμῶν ἀνάγκας. Ἡ νεώτερον μηχανικὴ θεωρία περὶ τῆς φύσεως πλουτίζει μόνον τὰς γνώσεις ἡμῶν, ἀλλ' ἀπογυμνῶ ἀφ' ἐτέρου τὴν ψυχὴν. Καὶ ἐν τούτοις οἱ θεόλοντες νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς εποχῆς δὲν ἔχουσι, κατ' ἡμᾶς, τὸ δικαίωμα τυφλῶς ἢ ἀνθίστανται εἰς τὸ ἰσχυ-

ρὸν τοῦτο βεῖμα, ὅπερ ἀναμφισβητήτως μέγαν παράγοντα σχηματίζει ἐν τῷ βίῳ τοῦ παρόντος χρόνου. Μόνον ὁ ἀκριβῶς γινώσκων τι δύναται περὶ αὐτοῦ νὰ κρίνῃ, ἢ ἢ ἀπορρίψῃ, ἢ μετὰ λόγου νὰ παραδεγθῆ αὐτό. Ὅτι δὲ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀπλῆς καὶ ἀναξίας προσοχῆς παιδιχῆς, ἀποδεικνύει ἡ γενικὴ παραδοχῆ, ἥς ἔτυχον αἱ πρότον ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου ἐκτεθεῖσαι αὐταὶ ἰδέαι παρὰ τῶν ἐξοχωτέρων συγγραμμάτων φυσιοδιφῶν.

Ὅπως ὁ ἐπὶ λείας καὶ ἠρέμου ἐπιφανείας ὕδατος ἐμφυεῖς λίθος, οὗτοι καὶ ἡ ὑπόθεσις αὐτῆ σχηματίζει ἠρέμα καὶ ἀθροῦθως μεζζονας καὶ εὐρυτέρους κύκλους, ἀναδεικνύεται δὲ νικηφόρος καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους,

ὅτινες φαίνονται ὅλιως διόλου μακρὰν πάσης φυσικοεπιστημονικῆς παρατηρήσεως.

Διαιρεῖ καὶ βασιλευε! Τοῦτο δύναται νὰ λεχθῆ καὶ περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης τόσον ὅσον καὶ περὶ τῆς πολιτικῆς. Ἡ ἀδικαίεπτος παρατήρησις τοῦ τελείου συνόλου ὀλοαὶ τὸ βλέμμα καὶ ταράσσει τὴν αἰσθησιν, ἐν ᾧ ὀβένεται ὁ ὀφθαλμὸς ἡμῶν παρατηρῶν τὰ κατ' ἑκάστα καὶ τὰ γινόμενα. Ὁ παρατηρῶν τὰς μακρὰς σειρὰς τῶν ἀναπτυσσομένων ζῶων καὶ τῶν φυτῶν φθάνει βαθυμυδὸν εἰς ἀπλουτέρους πάντοτε τύπους, ὅτινες δυσχερέστερον δύνανται ἐλλόγως νὰ διακριθῶσι ἀπ' ἀλλήλων, ἔως ὅτου κατέλθῃ ἐπὶ τέλους εἰς μέγα βασιλεῖον πρωτογενῶν ὑπάρξεων, ἃς εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ χωρίσῃ εἰς ζῶα καὶ φυτὰ. Ἐπὶ δευκατηρίδας ὅλιαι οἱ ζωολόγοι παρεχώρησαν τὰς βοτανικοῦς ὀργανισμοὺς τινας, οἷον τοὺς σπύγγους, τοὺς μύκητας κ.λπ. καὶ οὗτοι πάλιν ἀπέριψαν αὐτοὺς, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ κατατάξουσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἴδιον σύστημα. Ἡδὴ συνεφώνησαν νὰ χωρίσων αὐτοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα κερύκων καὶ νὰ θεωρῶσι τὸ βασιλεῖον τοῦτο ὡς βᾶσιν καὶ κορμὸν τοῦ ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ κόσμου. Ἄλλ' ὁ κριτικὸς οὗτος τῆς ἀναπτύξεως ἠδύνατο νὰ ἔχῃ καὶ κανὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν, ἵνα καταπέσειαν ἰσχυρογνώμονας ὀπαδῶδες τῆς συστηματικῆς θεωρίας τῆς φύσεως, πειραματικῶς ἢ ἀποδεικτικῶς τὸ πρᾶγμα. Ἐδὲι ἢ ἀποδειχθῆ λοιπὸν ὅτι αἱ κυριώτεραι διαφοραὶ τῶν ζῶων καὶ φυτῶν τελειότερων εἰδῶν, ἢ θρέψεις καὶ ἡ κίνησις ὑπὸ αὐστηρῶς ἐπιστημονικῆν ἔνοιαν δὲν ἀποτελοῦσιν ἀρχὰς διαφορῶν, διότι αἱ διαφοραὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς συστάσεως ἀπὸ μακροῦ ἤδη ἐξομαλύνθησαν, καὶ μάλιστα ἀφ' ὅτου τὸ κώταρον ἀνεγνωρίσθη παρὰ τε τῷ ζῳῷ καὶ τῷ φυτῷ ὡς ὁ κύριος ὀμοιοειδῆς οἰκοδομητικὸς λίθος, ὁ σχηματίζων τὰ πλάσματα ἀμοστέρων τῶν βασιλείων.

Τὸ φυτὸν ἐκμυζᾷ τὴν τροφὴν του ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾧ βάλλαι τὰς ρίζας του, αἱ γαῖθεις καὶ ἀλκαλικαὶ ἐνίοσις αὐτοῦ χρηρῶσιν αὐτῷ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἀπὸ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος παραλαμβάνει τὸ ἀνδρακικὸν ὀξὺ καὶ ἀποβάλλει τὸ ὀξυγόνον· ἐν ᾧ τὸ ζῶον διαπαντὶ ὀθύνον, ἀποδίδει ἀνδρακικὸν ὀξὺ καὶ τρέφεται, ἐὰν μὴ ἐκ τῶν ὀμοίων του, τοῦλάχιστον ὁμοῦ ἐκ φυτικῶν οὐσιῶν.

Γίνεται ἄρα ἀκριβῶς ἡ ἀντιθετος πρᾶξις. Ἄλλὰ δὲν διεξάγεται αὐστηρῶς, διότι ἡ ἔξια, ἥτις παραστυτικῶς ἐπὶ τοῦ δένδρου ζῆ, τρέφεται καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ φυτῷ ἐξαιρωσίων ἡδὴ οὐσιῶν, ὅπως αὐτὰ χρησιμεύουσιν ὡς τροφῆ τῷ ζῳῷ, καὶ αἱ λίαν ἀξιοπεριεργὸν παρατηρήσεις περὶ ἐντομοφάγων φυτῶν ἀναντιρρήτως ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ ἥρεμος φυτικὸς κόσμος κρύπται ἐν ἑαυτῷ πλεῖστα (περὶ τὰ 300) εἶδη πλασματῶν, ἅτινα εἰσχωροῦντα εἰς τὸ ζωικὸν σῶμα δολοφονοῦσιν αὐτό. Ἐπὶ ὕγραυ τᾶπητος βρύων ἐγγύς ἔλους τινὸς ἢ βάλτου βλέπομεν συχνάκις θελκτικὸν καὶ κομψὸν φυτόν, ὅπερ συλλαμβάνει μύιας καὶ ἄλλα μικρὰ ἐντομα κλεῖον τὰ εὐαίσθητα ὄργανά του. Τὸ συλλιγθὲν ζῶον πέπτει ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ φυτοῦ, ὅπως ἠθελε πεφθῆ καὶ ἐντὸς ζωικοῦ στομάχου ὑπὸ τινος ὕγραυ ὀμοίου τῇ πεψίνῃ, ἐκκρινόμενου ὑπὸ ἀπειρων ἀδενίσκων, ἀπαλύνοντος τὰ σαρκίδη μέρη, διαλύοντος αὐτὰ καὶ καθιστῶντος χρῆσιμα εἰς ἀπομάζην ὀμοίαν τῇ πέφει. Καὶ τὸ φυτὸν ζῆ ἀπὸ τῶν ζωῶν τούτων, ἀυξάνεται καὶ ἐνδυναμοῦται ὅσον περισσότερο συλλαμβάνει, ὡς ἀπέδειξαν πειράματα, κατ' αἰ τοιαῦτα φυτὰ ἢ τεχνικῶς ἐστίσθησαν διὰ λευκώματος καὶ μικρῶν τεμαχίων κρέατος ἢ ἀφείθησαν ἢ ἀποθάνουσι τῆς πείνης. Ἐὰν τρεφόμενα ἐποπλαπλασιαζόν ὄργανά τινα αὐτῶν καὶ κυρίως τὰ χρησιμεύοντα

εἰς μόρφωσιν τοῦ σπέρματος. Μετὰ τὰ βήγματα ταῦτα εἰς τὴν ἀκρὶ τοῦδε ὑμελιώδη θεωρουμένην ἀρχὴν ἔδει βεβαίως νὰ ὀμολογήσωμεν, ὅτι αὐτῇ ὑπῆρξε θεωρία στηριζομένη εἰς πεπλανημένην καὶ ἑλλιπῆ γνώσιν τῶν πραγμάτων. Μετὰ μεζζονας ἔτι ἰσχυρογνωμοσύνης ὀχυροῦθησαν οἱ ἀντίπαλοι αὐτῆς ὀπισθεν τοῦ δευτέρου αὐτῶν προτειχίσματος, ἥτοι τῆς διαφορῆς τοῦ ζῳῶ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ ὡς πρὸς τὸν τόπον, — διότι τὸ μὲν φυτὸν εἶνε προσκεκολλημένον εἰς τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ κατὰ τύχην ἔπεσον ὁ σπόρος, τὸ δὲ ζῶον δύναται ἐλευθέρως καὶ κατὰ προαίρεσιν νὰ κινήθῃ. Καὶ πράγματι ἡ θέσις αὐτῆ ἐπὶ μακρὸν ἐφαίνετο δυσάλωτος καὶ ἀπόρρητος, καὶ κατώρθωσαν μὲν διὰ προσεκτικῆς παρατηρήσεως τῆς φύσεως νὰ προσπελάσωσιν αὐτῆ, λίαν δὲ ἐνδιαφερόμενοι ἔρευναι, ἃς ἐνταῦθα δέον νὰ παραλείψωμεν, ἀπέδειξαν τὸν κατὰ νόμον χρωματισμὸν καὶ σχηματισμὸν τῶν ἀνθῶν· ἡ τὸση ποίησιν ἐνέχουσα κλίσις τῶν φυτῶν πρὸς τὸν ἥλιον, ἢν τινες ἐξήγησαν ὡς πόθον τῶν φυτῶν πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦτον τῆς δημιουργίας, στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὅτι παρακωλύεται ἡ αὐξήσις πρὸς τὸ προσῆλιον μέρος· τὸ κλείσιμον φυτῶν τινῶν κατὰ πᾶσαν ἐπαφὴν ἐξηγήθη δι' ὀρσιμῶν τινῶν καὶ νευρικῶν ἐρεθισμῶν ἐνθυμίζοντων μηχανικῶν φαινομένων, ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἦσαν αὐτὰ κατ' ἑαυτὰς σπορδαῖαι αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ, ἐν τούτοις δὲν ἐσαφηνίζον τὸ ὄφ' ἡμῶν ἡδὴ ἐξεταζόμενον θέμα.

Καὶ πάλιν ὁ Δαρβίνος ἀπέδειξε, ὅτι ἀναμφιβόλως καὶ τὰ φυτὰ κέκτηνται τὴν δυνάμιν πρὸς προαιρετικὴν κίνησιν. Ἐν τῇ περὶ τῶν ἀναρριχόμενων φυτῶν πραγματείᾳ του ἐξέφρασε τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι τὰ φυτὰ τότε ἀποκτῶσι καὶ ἐξασκοῦσι τὴν δυνάμιν τῆς κινήσεως, ὅταν πρόκηται νὰ προσπορισθῶσιν ἐξ αὐτῆς ὀφέλειαν τινα, ἀλλὰ ταύτην σπανίως ἔχουσι, διότι εἶνε προσκεκολλημένα εἰς τὸ ἔδαφος, ἢ δὲ τροφῆ φέρεται. αὐτοὺς διὰ τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς. Ὅστε περὶ τὰς ἀρχὰς ἡδὴ τοῦ 1870 ὁ Δαρβίνος ἐγνωμάτευσεν, ὅτι ὁ ἰδιόζων τρόπος τῆς κινήσεως τῶν ἑλικοειδῶν φυτῶν δύναται ἢ ἀναχθῆ εἰς ἱκανότητα πρὸς κίνησιν κοινὴν εἰς ὅλα τὰ φυτὰ καὶ γινόμενὴ μόνον σπανίως ἐνεκα ἐξωτερικῶν λόγων. Ἐτὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐπεκύρωσεν ὁ Δαρβίνος κατόπιν διὰ πλειοτέρων καὶ προσεκτικωτέρων ἐρευνῶν. Ἐδρεν ὅτι ἢ ἀπὸ ἐξωτερικῆς τινος δυνάμεως ἀνεξάρτητος κυκλικὴ περιστροφή, ἢν παρετήρησε κατὰ τὰ ἀκρὰ βρυωνιῶν, ἐμέτρησεν ἀκριβῶς κατὰ χρόνον καὶ χῶρον καὶ παρωμοίωσε μὲ τὴν ἀφῆν χειρὸς πρὸς τι στήριγμα, ἐνυπάρχει εἰς ὅλα τὰ φυτὰ ἀδιακρίτως. Αἱ κινήσεις αὐταὶ εἶνε διάφοροι κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῶν φυτῶν, διότι ὑπάρχουσι φυτὰ ψηλαφῶντα πέριξ ἑαυτῶν καὶ ἀναρριχόμενα, πολλὰ λαμβάνουσι ἀπέναντι τοῦ φωτὸς ἰδιόζουσαν θέσιν, μέρη τινὰ αὐτῶν κλίνουσι πρὸς τὴν γῆν καὶ ἄλλα στρέφονται ἀπ' αὐτῆς — ἔλα ταῦτα καὶ πλεῖστα ἄλλα εἶδη κινήσεως παρετηρήθησαν ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου, ἐδοκιμάσθησαν διὰ πειραμάτων καὶ ἐπεβεβαιώθησαν. Κυρίως ὁμοῦ ἢ κινήσις τοῦ φυτοῦ συγχετροῦται ἐν τῇ βίῳ αὐτοῦ· ἐὰν αὐτῇ ἐξέλθῃ τοῦ ἐλύτρου τῆς, στρέφεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ζῆτῆ, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτῆς αὐξήσεως κατὰ μήκος καὶ πλάτος, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ ἔδαφος. Τόσον ἰσχυρὰ εἶνε ἡ δύναμις, ἢν ἐξασκοῦσιν αἱ ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσαι ἰδιόζυτες τῆς κινήσεως καὶ αὐξήσεως, ὥστε ρίζα π. χ. φασηόλου ἐντὸς τεσσαρῶν ἡμερῶν ἐξασκεῖ τὸσην ἐνέργειαν, ὅσην παράγει καὶ πίσις τεσσαρῶν λιτρῶν. Ἡ τόσον σημαντικὴ αὐτῆ ἐξωτερικευσίς τῆς δυνάμεως ἐξηγεῖ ἐπίσης τὴν ρίζοβόλιαν τῶν φυτῶν ἐπὶ πετρῶδους ἐδάφους. Ἡ κατ' ὕπνου κίνησις πολλῶν ἀνθῶν σισοεῖ πύθαι-

ως να προφυλάξη τα άβρα μέλη από του ψυχρού της νυκτός αέρος· αὕτη εἶνε ποιικιλωτάτη, διότι συχνάκις οὐ μόνον φύλλα, ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ μόνον τῶν φύλλων τούτων κίβνουσι τὰς κινήσεις ταύτας, καὶ ὅτε μὲν κίβνουνται πρὸς τὰ ἄνω, ὅτε πρὸς τὰ κάτω, ἄλλοτε δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερά, καὶ ἄλλοτε στρέφονται περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα. Ἐλτε λοιπὸν προκαλεῖ μηχανικῶς ἢ ἀπουσία τοῦ φωτός τὴν ἐνεργειαν ταύτην, εἴτε χρησιμεύει μόνον ὡς σύνδημα πρὸς ἐναρξίν αὐτῆς, εἴτε ὅλως ἀδιάφορον, ἀποδεικνύεται ὅμως ἐκ τούτου φαιερῶς τὰ πολλαπλοῦν εἶδος τῆς κινήσεως τῶν καβί

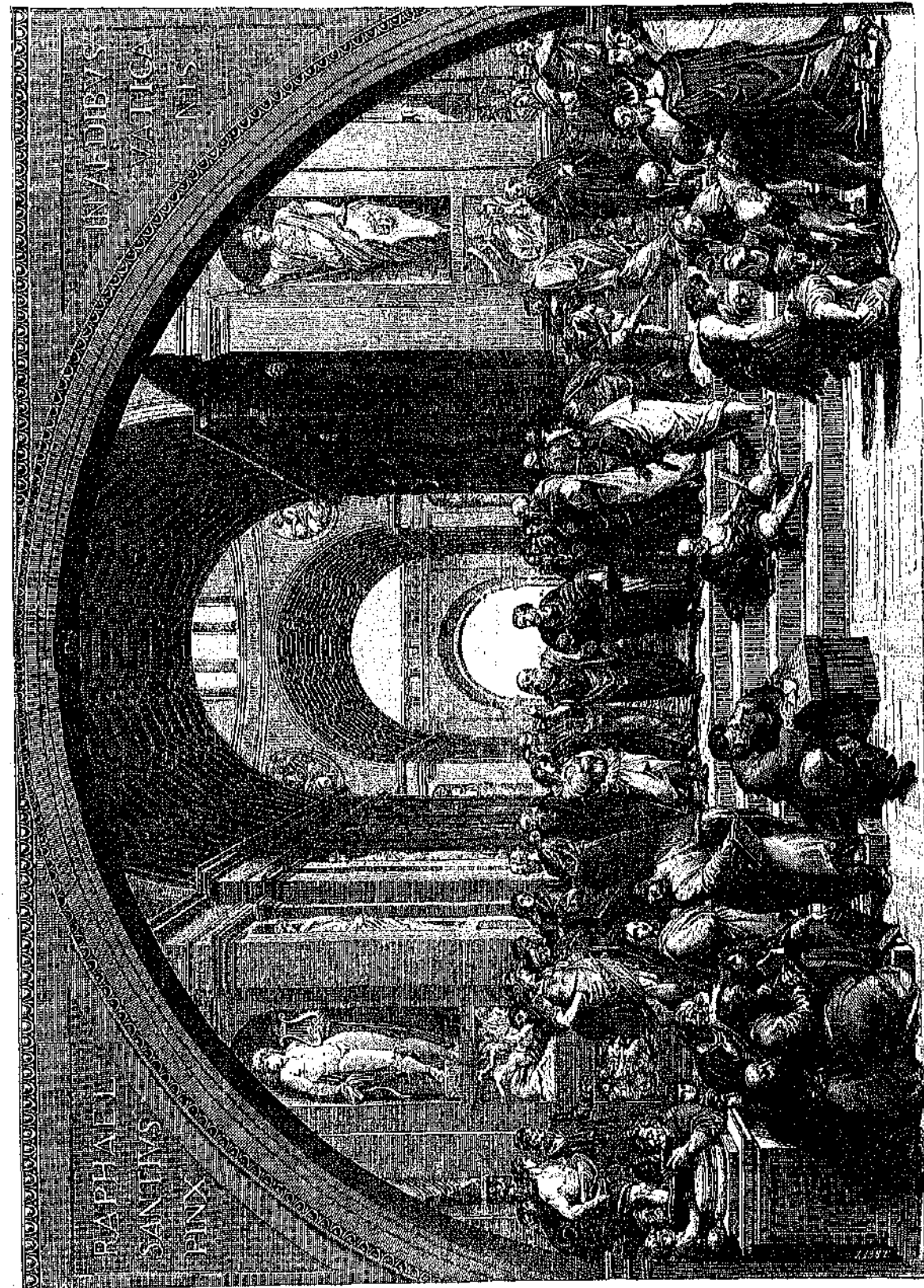
χάρις εἰς αὐτὴν αἱ βλαστοὶ ταχύτατα ἀφίνουσι τὸν κόλπον τῆς γῆς. Ἡθέλομεν δὲ λίαν ἐκταθῆ ἐνταῦθα, ἐὰν καὶ μόνον ἀνεφέρομεν ὅλας τὰς ἐρωτήσεις, ὡς ὁ Δαρβίνος ἔκαμιν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς ὡς ἔλαβε παρ' αὐτῆς διὰ τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς πείρας τὴν αἰτουμένην ἀπόκρισιν. Ἡ ἀπόκρισις αὕτη δίδει ἡμῖν πάντοτε νὰ ἐνοηθῶμεν, ὅτι τὰ φυτικά ὄργανα ἔχουσι αὐτοτελεῖ ἰκανότητα πρὸς κίνησιν καὶ ὅτι αὕτη πανταχοῦ ἐκφαινεται, ὅπου πρόκειται νὰ προσπορισθῶσι τὰ φυτὰ ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι ὠφέλειάν τινὰ ἐξ αὐτῆς. Ἡρὸ πάντων φαίνεται τοῦτο, ὡς παρατηρήθη ἤδη,

Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΑΠΑΙΤΕΛΛΩΝ ΗΡΟ ΤΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ. (Ἐφημερίδα I. Ξενιάδου ἐν σελ. 240).

ἑκάστα μερῶν, ὅτι ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει διακεκριμένη τις πρὸς τοῦτο δύναμις, ἢν τινὰ ὅπως δῖκατε δύναμιθα νὰ παραβάλωμεν μὲ τὴν διὰ τῆς βουλήσεως τῆ μεσολαβήσει τῶν νεύρων διεξωγομένην κίνησιν. Πόσον δὲ εὐαίσθητα εἰς τινὰς ἐρεθισμοὺς εἶνε τὰ ὄργανα φυτῶν τινῶν, ἀποδεικνύουσι τὰ πειράματα τοῦ Δαρβίνου περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ φωτός ἐπὶ τῆς φαλιριδος. Ἐἰς ἀπόστασιν εἴκοσι ποδῶν, ὅπου τεμάχιον ξύλου οὐδεμίαν σκιάν ἔρριπτε πλέον ἐπὶ λευκοῦ χαρτοῦ, τὸ φυτὸν τοῦτο ἐπηρεάζετο εὐκρινῶς ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς λυχνίας, οἱ βλαστοὶ τοῦ ἐκλινον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἡ κλίσις αὕτη διήρκει καὶ ἀφ' οὗ τὸ φῶς ἀπεμακρύνετο· — ἐναργῆς βεβαίως ἀποδείξις, ὅτι τὸ φῶς ἐνεργεῖ μόνον ὡς μέσον ἐρεθιστικὸν καὶ δὲν εἶνε αὐτενεργὸς αἰτία τῆς κινήσεως. Ἐβνόητον εἶνε, ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη εὐαίσθησις ἀναβλαστασάντων φυτῶν ἀπέναντι τοῦ φωτός εἶνε ὠφελιμοτάτη, διότι

εἰς τὴν βίβαν· ὁ Δαρβίνος ἐπιλέγει ἐν τέλει τοῦ ἔργου του τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ ἀξιοσημειώτου τούτου ὄργανου. Ἡ ὀσμωσισιῶτατον ὄργανον τῶν φυτῶν εἶνε ἡ ἀλχημὴ τῆς βίβης. Ἐὰν αὕτη ὀλίγον τι πιεσθῆ, ἢ κατῆ, ἢ ἐγκοπῆ, μεταφέρει τὸν ἐρεθισμὸν εἰς τὸ ἀμέσως ἐπ' αὐτὴν κείμενον μέρος καὶ παρακινεῖ αὐτὸ ν' ἀποστραφῆ ἀπὸ τῆς προσβληθείσης πλευρῆς. Ἡ δὲ παραδοξώτερον, ἢ ἄκρα αὕτη τῆς βίβης κειμένη μεταξὺ δύο ἀντικειμένων, ἂν τὸ μὲν εἶνε σκληρότερον, το δὲ μαλακώτερον δύναται νὰ διακρίνη αὐτά. Ἐὰν δὲ αἰσθανθῆ ὅτι τὸ ἔδαφος εἰς τὴν μίαν πλευρὰν εἶνε ὑγρότερον παρὰ εἰς τὴν ἄλλην, ἐπίσης μεταδίδει ἐρεθισμὸν εἰς τὸ ὑπεράνω κείμενον μέρος καὶ τοῦτο κίβνεται πρὸς τὴν πηγὴν τῆς ὑγρασίας. Ἐρεθιζομένης δὲ τῆς ἄκρας διὰ φωτός, τὸ συναρθεῖον μέρος συγκάμπεται ἀπὸ τοῦ φωτός, ἐρεθιζομένης δὲ αὐτῆς ὑπὸ τῆς βαρύτητος, κλίνει τὸ μέρος

Η ΣΥΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ. Ἐκὼν τοῦ Ραφαήλ ἐν τῷ Βατικανῷ.

τοῦτο πρὸς τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος. Πάντοτε καὶ ἐν ἀιδήτῃ περιπτώσει εὐκρινῶς βλέπομεν τὸν τελικὸν σκοπὸν ἢ τὴν σφέλαιαν τῶν διαφόρων κινήσεων αὐτῶν . . . Νομίζομεν ὅτι δὲν εἶνε ὑπερβολή, ἐὰν εἰπωμεν ὅτι ἡ ἄκρα τῆς βίτης ἐνεργήσασα τσιουτοτρόπως δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον ἀτελοῦς ζώου, ἕως ἐδρασεῖ ἐν τῇ προσωπίῳ ἄκρῳ τοῦ σώματος, δέχεται ἐντυπώσεις ἀπὸ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων καὶ διευθύνει τὰς διαφόρους κινήσεις. Ἐὰν ὁ νηφαλιώτατος τῶν φυσιοθεριῶν Δαρβίνος μεταχειρίζεται τὸσον ὑπερβολικὴν παραβολήν, σημαίνει ὅτι ἡ σπουδαιότης τῶν πραγμάτων ἦτο λίαν μεγάλη. Καὶ αὐτὸς αὐτὸς ἐν τῇ μετριοπροσόνῃ του λέγει, ὅτι αἱ χρευναὶ του, καίτοι πολλάκις ἐγίνοντο εἰς τὰ μικρὰ καὶ ἀφανῆ, εἶχον ἐν τούτοις τὸν σκοπὸν ἢ ἀποδεξώσαι τὴν ἐσωτερικὴν συγγένειαν ζώου τε καὶ φυτοῦ.

Δὲν ἔχομεν τὴν πρόθεσιν, οὐδὲ ἡμέτερον θέμα εἶνε νὰ ἐκφέρωμεν καταφατικὴν ἢ ἀρνητικὴν τινα κρίσιν περὶ τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Δαρβίνου. Ἦιδελέθησαμεν μόνον νὰ γενικεύσωμεν τρόπον τινὰ πληροφορίας τινὰς τοῦ μεγάλου ἐκείνου σοφοῦ. Ὡς ἀνοηκῶν δὲ τὶ ἀνείρροπον ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα ἐναντίον τῆς αὐστηροῦς δαρβινιστικῆς τῶν πραγμάτων ἀντιλήψεως τὰς ἐξῆς ἐμβριθεῖς λόγους τοῦ Λούκω ἐκ τοῦ προλόγου τοῦ „Μικροκόσμου“ του: „Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐπεκτάσεις τῶν γνώσεων ἡμῶν οὔτε ἀπεδιδόξαν ἐκ τοῦ κόσμου τὴν ποιήσιν οὔτε ἐβλαψαν τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν πεποιθήσεις, ἀλλὰ μᾶς ἠνάγκασαν πᾶν ὅ,τι ἐν ὁρατῇ ἐγγύτητι ἦτο δι' ἡμᾶς ἀπωλόδος, νὰ ἐπανευρίσκωμεν διὰ μελέτην πνευματικῆς ἐργασίας εἰς μεταφυσικὸν τινα κόσμον.“

E. N.

ΤΑ ΑΣΤΡΑ.

Εἰδήλλιον.

(Κατὰ παράφρασιν ἀφηγήσεως προβητικῶν ποιμένων).

Ἦν καιρὸς τοῦ ἐφύλαγμα τὰ πρόβατα ἐκεῖ ἐπάνω ἔς τὸ βουνό, ἀπερνοῦσαν πολλάκις ἐβδομαδαὶς χωρὶς νὰ δεῖω καμμιὰ ψυχὴ ζωντανή, ὀλομόναχος μὲ τὸν σκύλο μου Λάβρο ἔς τὸν τόπον τοῦ βόσκου τοῦ κοπάδιου μου. Ποῦ καὶ ποῦ ὁ κλιθῆρος ἀπ' ὁ ἀφήλα κατέβαινε καὶ διάβαινε νὰ ποιλήσῃ εὐχαίς, ἢ κτυποῦσε ἔς τὰ μάτια μου τὸ μαῦρον πρόσωπον ἑτακῆς καρβουνιάρῃ ὅλοι αὐτοὶ ἀπλοὶ ἄνθρωποι, καὶ φαίνονταν νὰ ἔγασαν κἀκεῖ ἕρεξί γιὰ νὰ μιλήσουν, καὶ γιὰ αὐτὸ δὲν ζούρανε τίποτε ἀπ' ἐκεῖνα ποῦ ἔλεγεν ὁ κόσμος ἐκεῖ κἀκεῖ στὰ χωριά καὶ τῆς πολιτείας. Ἔτση λοιπὸν κἀκεῖ δέκα πέντε μέρας, ὅταν ἄκουα ἀπὸ τὸν ἀνήφορον τὸ κουδονάκι τοῦ μουλαριοῦ μας, ποῦ ἔφερεν τὰ χρειαζόμενα γιὰ δύο ἐβδομαδαὶς, καὶ κατόπι ἐβλεπα λίγο-λίγο νὰ βγαίη ἀπάνω ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ ἢ ἐξυπνῆ μοῦρη τοῦ παλληκαριοῦ ποῦ εἶχαμε στὸ ὑποστατικὸ ἢ τὸ κόκκινον φακιόλι τῆς κυρᾶς Νικολέτας, τότε ἀληθινὰ εἶχα μεγάλη χαρὰ. Τὸς βράζει καὶ μὲ λέγανε ὅτι ἔγινε κἀκεῖ στὸ χωριὸν καὶ μὲ διηγούνταν τὰ βραβεία, τῆς χαρᾶς, καὶ τὸ περισσότερο ἀπ' ἔλα ποῦ μ' ἀγγίξε τὴν καρδίαν ἦτανε νὰ μάθω γιὰ τὴν κόρη τοῦ ἀφεντικοῦ, γιὰ τὴν Στεφανίτσα μας, τὸ πλεῖν ὡμορφον κορίτσι ἔξω ἀπὸ τὴν τριγύρω μας τὰ χωριά. Καμωνόμουνα, ξέρετε, πῶς δὲν μ' ἔκοψε πολλὸ καὶ ἀδιαφῆρα ρωτοῦσα ἀν πῆγαινε συχνὰ ἔς τῆς ὀνομασίας, ἔς τὰ νυχτερία κ' ἂν τῆς ἐστελλαν μηνύματα κἀκεῖ παλληκάρια . . . Καὶ ὅποιος μὲ ρωτήσῃ τί μῶμελλαν αὐτὰ τὰ πράγματα, τώρα ποῦ ἡμῶνα ἕνας φτωχὸς βοσκὸς μεσ' ἔς τὰ βουνά, δὴ τὸν εὐθὺς ὅτι εἴκοσι χρονάκια εἶχα στὰ στήθια μου καὶ αὐτὴ ἢ Στεφανίτσα ἦτανε ἢ πλεῖν ὡμορφῆ ἀπὸ ὅλαις ποῦ εἶχα διη' ἔς τὴν ζωὴ μου.

Μιὰ Κυριακὴ λοιπὸν ποῦ ἐπερίμενα νὰ μὲ φέρουν τὰ χρειαζόμενα ἔτυχε ν' ἀργήσουν καὶ νὰ ἔλθουν ὑστεριώτερα, καὶ ἔτση ἀπὸ τὸ πρῶν ἔλεγα μονάχος μου „Φαίνεται, δὴ ἦνε ἀπὸ τὴν μεγάλη σήμερα λειτουργία ποῦ ἀργοῦνε“ ἀλλὰ ὑστερα κατὰ τὸ μεσημέρι ἐπίασε μιὰ μεγάλη κακοκαιρία, καὶ τότε συλλογίσθηκα καὶ εἶπα „δὲν θὰ μποροῦσε τὸ μουλάρι νὰ περπατήσῃ ἔξω ἐκείνη κατὰστασι ποῦ ἦσαν οἱ δρόμοι“. Τέλος κατὰ τὸ μεσημέρι ὅταν ἐκαθαρίσθηκεν ὁ οὐρανὸς καὶ ἀστραφταν τὰ βουνά ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ νεροῦ

καὶ τοῦ ἡλίου, ἄκουσα ἀνάμεσα ἔς τὸ ἀπόσταγμα τῶν φύλλων καὶ τὸ ξεχειλισμα τῆς ρεμματιάς, ποῦ εἶχε παραφουσκώσει, τὰ κουδονάκια τοῦ μουλαριοῦ τόσο χαρούμενα, τόσο ζωντανά, ποῦ μ' ἐνθούμωζαν τὴν ἀρμονίαν ποῦ κάμουν οἱ πολλαὶς καμπάναις, ὅταν χτυποῦν τὸ Πάσχα στὴν δευτέρην Ἀνάστασι. Μαζὶ μὲ τὸ μουλάρι ἕμεις δὲν ἦτανε ὁ μικρὸς, οὔτε ἡ κυρὰ Νικολέτα. Ἦτανε . . . δὲν μπορεῖτε νὰ τωβρετε — ἦτανε τὸ κορίτσι μας, μάτια μου, ὄλο κ' ὄλο, καὶ καθοῦνταν ἐπάνω ἔς τοὺς λαγαρένους σάκκους, κατακόκκινον ἀπὸ τὸν ἀγέρα τοῦ βουνοῦ καὶ τῆ δροσὶα τῆς βροχῆς.

Ὁ μικρὸς, λέγει, ἦταν ἄρρωστος, καθὼς καὶ ἡ κυρὰ Νικολέτα, ἀφοῦ τελείωσε τῆς δουλειᾶς τῆς πῆγε νὰ διῆ τὰ παιδιὰ τῆς. Ἔτση ὅλα μοῦ τᾶπεν ἢ Στεφανίτσα, ὅταν ξεπέζεψε, καὶ ὅτι μάλιστα εἶχε παραστρατήσῃ καὶ γι' αὐτὸ ἀργήσεν. Ἔγω ποῦ τὴν ἐβλεπα ἔτση μὲ τὰ κυρκακτικὰ τῆς, μὲ τὴν κεντημένη ἐκείνη κορδέλλα στὰ μαλλιά καὶ τὸ λαμπρὸ μισοφόρι τῆς δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω ἂν ἀπὸ κανέναν χορὸ ἀργήσῃ νὰ βῆ ἢ ὅπως αὐτὴ ἔλεγε, ἔγασε τὸν δρόμον μεσ' ἔς τὰ μικρὰ ἐκεῖνα δόσῃ. Χαριτωμένο πλάσμα! Μποροῦσα νὰ τὴν βλέπω πάντα καὶ νὰ μὴ κουρασοῦ ποτέ, ὅσο καὶ ἂν ἦνε ἀλήθεια ὅτι καμμιὰ φορὰ δὲν τὴν εἶδα ἀπὸ τόσο κοντὰ, γιὰτὶ ἀποτε τὸν χειμῶνα, ποῦ καταβιάζαμε τὰ πρόβατα κἀκεῖ καὶ τὸ βράδυ ἔτρωγα στὸ σπίτι, τὴν ἐβλεπα ἔξω ἀστραπῆ νὰ περναίη ἀπὸ μπρᾶς μας καὶ οὔτε μᾶς μιλοῦσε μεσ' στὰ στολιδία τὰ πολλὰ καὶ τὴν κάμποση περιφάνειαν ποῦ εἶχε. Καὶ τώρα ἦτανε κοντὰ μου, στὰ χέρια μου . . . Δὲν εἶχα δίκην νὰ τὰ χάσω;

Ἀφοῦ ἐβγαλε τὰ πράγματα ἀπὸ τὸ πανερί ἄρχισε νὰ κυττάζῃ μὲ περιέργειαν τριγύρω τῆς, καὶ ἀφοῦ σήκωσε ὀλίγον ἀφήλα τὸ μισοφόρι τῆς γιὰ νὰ μὴ λερῶσῃ, ἐμβῆκε στὴ στάνην, θέλησε νὰ διῆ τὸ μέρος ποῦ κοιμώμουνα, τὸ ἀχρῆνιο παχνὶ μὲ τὴν προβειά, τὴν μεγάλη κάπα μου, ποῦ ἦταν κρεμασμένη ἔς τὸν τσίγο, τὸ ραβδί μου καὶ τὸ καυροφύλλι. Καὶ ἔτση διασκεδάξας.

— Ἔδω λοιπὸν περναῖς τὴν ζωὴ σου, καλέ μου βοσκῆ; Δὲν στενοχωριέσαι καμμένε, νὰ ἴσαι πάντοτε μονάχος; Τὶ κάμνεις; τί σκέπτεσαι;

Μοῦ ἦλθε ἕως τὸν λαμπὸ νὰ φωνάξω:

— Γιὰ λόγους σου συλλογιόμην!

Καὶ ἔως θὰ ἔλεγα τὴν πῆσα ἀλήθειαν, ἀλλὰ τόσα τὰ εἶχα μερδεύσει ἐκείνη τὴν στιγμὴ, ποῦ καμμιὰ λέξι δὲν μοῦ ἤρχονταν στὸ στόμα. Δὲν πιστεύω νὰ μὴ το καταλάβαινε αὐτὴ καὶ νὰ μὴ αἰσθάνουταν κἀποια εὐχαρίστησιν νὰ μὲ στενοχωρῆ περισσότερο μὲ τῆς πονηρίας τῆς.

— Θὰ σοῦ ἐργεταὶ καὶ κἀποτε ἢ φιλινάδα σου, δὲν εἶνε ἔτση, καλέ μου βοσκῆ; Ποῦ ἄλλοῦ παρὰ σταῖς κορυφαῖς τῶν βουνῶν εὐρίσκειται αὐτὴ ἢ Νεράϊδα;

Καὶ ἔλεγε αὐτὸ ἐνθὺς αὐτὴ ἢ ἴδια ἐμοικία ἔξω Νεράϊδα μὲ τὸ νόστιμον χαμύγελον στὸ γυρμένο ἐκείνο κεφαλάκι, γιὰτὶ ἀλήθεια ἔτση ποῦ ἐβούζονταν νὰ φύγῃ, ὑαροῦσα πῶς ἦλθε καὶ ὁ ἀφανισθῆ ἕνα σωστὸ φάντασμα.

— Ἔγχε ἔγχε, βοσκῆ μου.

— Στὸ καλὸ, κυρὰ καὶ ἔτση ἔφυγε μὲ ἄδεια τὰ πανεράκια τῆς.

Ὅταν πλέον ἔγεινε ἀφαντῆ καὶ κατέβαινε τὸ μονοπάτι ὑαροῦσα πῶς τὰ χαλίκια τοῦ βουνοῦ, ποῦ κατακυλιόσαν ἔς τὰ ποδόνυχα τοῦ μουλαριοῦ, ἔπεφταν ἕνα-ἕνα ἀπάνου ἔς τὴν καρδίαν μου. Καὶ ἔτση ἔ' ἄκουα πολὺ ὄρα, μὰ πολὺ ὄρα, καὶ ὅς βου νὰ βραδυάξῃ ἔμεινα ἔξω ἀποκοιμημένος, μὴν τολμῶντας νὰ σαλεύσω ἀπὸ τὸν φόβον νὰ μὴ φευγατίσω τὸ δεινὸ μου. Κατὰ τὸ βράδυ κοντὰ, καθὼς ἀπ' τὰ βραδεῖα ἄρχισε νὰ χλωμαίξῃ τριγύρω καὶ τὰ πρόβατα μαζεῦθησαν ἔτση σφιγμένα νὰ μὲβῶν στὴν μάνδρα, ἄκουσα νὰ μὲ φωνάζουν στὸ κατήφορον καὶ ἀμέσως πρόβαλε τὸ κορίτσι, ὄχι πλέον γελαζόμενον καθὼς προτῆτερα, ἀλλὰ τρεμουλιασμένο ἀπ' τὸ κρῖον, τὸν φόβον καὶ τὸ μούσκευμα. Φαίνεται ὅτι ἀφοῦ κατέβηκε τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ εὐρήκε ξεχειλισμένο τὸ ποτάμι ἀπ' τὴν μεγάλη βροχῆ, καὶ ἐπειδὴ ἔβραλε τὰ δυνατὰ τῆς καὶ καλὰ νὰ περάσῃ κόντεψε νὰ πνιγῆ. Τὸ κακὸ ἦταν ποῦ τέτοια ὄρα, νύχτα, δὲν μποροῦσε ν' ἀποφασίσῃ νὰ πάγῃ πίσω στὸ σπίτι, δὲν μποροῦσεν ὀλομόναχον νὰ περάσῃ ἀπ' τὰ στενά, καὶ ἐγὼ ἔπειτα πῶς ν' ἀφήσω τὰ πρόβατα; Πολὺ ἀνησυχῶς μὲ τὴν συλλογὴ πῶς θὰ ἐμνησθε νύχτα στὰ βουνά, γιὰ τὴν ἀνησυχίαν μάλιστα ποῦ θὰ εἶχανε στὸ σπίτι. Ἔγω τὴν εἶδα θάρρος ὅσο μποροῦσα:

— „Ξεῦρετε, κυρὰ, τώρα τὸν Ἰούλι ἢ νύχταις εἶνε μικραῖς . . . Δὲν βλέπω κατ'ἀλληλῆ τὴν ὄρα“. Καὶ εὐθὺς ἀναψα μεγάλη φωτιὰ γιὰ νὰ στεγνώσῃ τὰ πόδια τῆς καὶ τὰ μουσκευμένα ρούχῃ τῆς, τὴν ἔφερα γάλα καὶ μολόγια, ἀλλ' ἢ κακόμοιρη δὲν ἤθελε οὔτε νὰ ζεσταθῆ, οὔτε νὰ φάγῃ, καὶ καθὼς ἔτση ἐβλεπα μαῦρα δάκρυα στὰ μάτια τῆς, μοῦ ἔρχονταν κ' ἐγὼ νὰ κλαῖσω.

Ὡς τόσο ἄρχισε νὰ νυχτόνη, καὶ μόλις ἐφαίνονταν εἰς τῆς ράχαις τῶν βουνῶν ἀφήλα μὲ σκόνιν ἀπὸ φῶς, μιὰ κατὰχινὰ ἔτση φωτεινὴ πρὸς τὸ βασιλευμα τοῦ ἡλίου. Τὴν εἶπα τότε νὰ πάγῃ μέσα στὴ στάνην νὰ πλαγιαίσῃ, ἀφοῦ προτῆτερα εἶχα στρώσει ἐπάνω ἔξω νεοτινωμένο ἀχυρον μὲ λαμπρὴ προβειὰ ὀλοκαίνουρη, τὴν καλονύχτισα καὶ κάθησα ἔξω κοντὰ στὴν θύρα. Μάρτυς μου ὁ Θεός, ὅσον κ' ἂν ἐβράζε τὸ αἷμά μου ἀπὸ τὸν ἔρωτα, δὲν μοῦ ἦλθε καμμιὰ κακὴ ἰδέα μόνον ὀλίγη περιφάνειαν αἰσθανόμενον ὅταν συλλογιόμουνα, ὅτι ἐκεῖ ἔξω μιὰ κώχη τῆς μάνδρας, ἀνάμεσα στὰ πρόβατα ποῦ τὴν ἐβλεπαν μὲ ἀπορία νὰ κοιμᾶται, ἢ κὸρη τοῦ ἀφεντικοῦ μου — ἢ πλεῖν ἀγαπημένη καὶ πλεῖν λευκὴ προβατῖνα ἀπὸ ὅλαις τῆς ἄλλαις — ἡσυχάζε μ' ὄλη τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς ἔς ἐμένα. Ποτέ μου ὁ οὐρανὸς δὲν μοῦ φάνηκε ἀφήλτερος καὶ τὰ ἀστρα λαμπρότερα . . .

Ἔξωφανα ἀνοίξεν ἢ θύρα καὶ βγήκε ἢ Στεφανίτσα δὲν μποροῦσε, λέγει, νὰ καιμηθῆ, γιὰ τὶ τὰ ζῆμα κοινοῦσαν καὶ ἔτριξε τὸ ἀχυρον, καὶ καμμιὰ φορὰ μουσουνίζανε μεσ' ἔς τὸν ὄπνον τους, φαίνεται. Καλλίτερα κοντὰ στὴν φωτιὰ. Ἀφοῦ εἶδα ἔτση κ' ἐγὼ ἐρεῖξα στὴν ράχη τῆς τὴν κάπα μου, ἔσαιξα τὴν φωτιὰ, καὶ καθίσαμε κοντὰ-κοντὰ χωρὶς νὰ μιλοῦμε. Ἄν ἔτυχε καμμιὰ φορὰ ν' ἀγρυπνήσαστε ἔξω στὴν ἔαστεριὰ θὰ εἶδατε πῶς, ὅταν ἐμεῖς κοιμώμαστε, βγαίνουν στὴν μοναξιά καὶ τὴν σιωπῆ πολλὰ μυστήρια, ἕνας δλόκληρος κόσμος τὰ νερὰ τότε ἁρμονικώτερα κυλιούνται, καὶ τὰ στεκαμένα βγαίνουν κἀκεῖ ἀδύναταις φλόγαις ὑαρεῖς πῶς τὰ φωνάσματα τῶν βουνῶν πηγαίνουν κ' ἐρχονται κ' ἀντικρίζονται, καὶ ἀκούονται κἀκεῖ ἀκατανόητα πράγματα, ἔξω νὰ ἦνε ποῦ μεγαλώνουν τὰ κλωνὰ καὶ βγάζει φωνὴ τὸ χορτάρι ποῦ φυτρώνει. Τὴν ἡμέρα τρέχει ἢ ζωὴ . . . ἀλλὰ πῶσα πράγματα γίνονται τὴν νύχτα. Καὶ ὅταν κανεὶς δὲν συνειδήσῃ ἔς αὐτὰ, αἰσθάνεται φόβον, καθὼς ὄλο ἀνατρέμωζε καὶ τὸ κορίτσι, καὶ ἐβόωνταν πολλὸ κοντὰ μου, στὸ παραμικρὸ ἄκουσμα. Καὶ μιὰ ἀκούσαμε φωνὴν συρτῆ καὶ λυπητερῆ νὰ βγαίη ἀπ' τὰ νερὰ ποῦ λάμπανε ἐκεῖ κἀκεῖ καὶ πέρασε ἀπὸ μᾶς τρεμουλιαστή, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνα λαμπρὸ ἀστρο ἔξω ἀστραπῆ γλίστηρε ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μας καὶ πάγει νὰ σβυσοῖ μὲ τὴν φωνή, ὅσον ἐκεῖνο τὸ παράπονον ποῦ ἀκούσαμε εἶχε καὶ φῶς μέσα του.

— Τὶ πρῆγμα εἶνε αὐτό; μὲ ἠρότησεν ἢ Στεφανίτσα μὲ χαμηλὴ φωνή.

— Μιὰ ψυχὴ, κυρὰ μου, μβαίνει στὸν παράδεισον.

Καὶ ἔκαμα τὸν σταυρὸν μου, καθὼς καὶ αὐτὴ ἔκαμα τὸ ἴδιον, καὶ ἀφοῦ ἐσῆκωσε τὸ κεφάλι τῆς ἀφήλα ἔμεινε σκεπτικῆ ὑστερα ἐρώτησε.

— Ἀλήθεια εἶνε, καμμένε, πῶς ἐσεῖς οἱ βοσκοὶ ξεῦρετε τὰ μάγια;

— Καθόλου μάλιστα. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ζοῦμε κοντῆτερα στὰ ἀστρα, ξεῦρομε τί συμβαίνει ἐκεῖ ἐπάνω, καλλίτερα ἀπὸ ὅς ἐκεῖ κἀκεῖ στῆς πολιτείας.

Πάντοτε ἐβλεπε ἐκείνη ἔς τὰ ψηλὰ στηρίζοντας τὸ κεφάλι ἐπάνω στὸ χέρι, ἔτση μέσα στὴν προβειὰ καθὼς ἕνα οὐράνον βοσκόπουλον: „Πόσα εἶνε, θεέ μου! Τί ὡμορφα ποῦ εἶνε . . . ποτέ μου δὲν εἶδα τόσο πολλὰ . . . Ξεῦρετε τὰ ὀνόματά τους, βοσκῆ;

— Βέβαια καὶ τὰ γνωρίζω . . . Νά! Ἰστια ἀπανουθειὸ μας εἶνε ὁ Ἰορδάνης ποταμός. Ἀρχίζει αὐτὸς ποῦ βλέπετε ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γάβρον καὶ φθάνει ἕως στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ κἀκεῖ ὁ Κωνσταντῖνος μας δὴ κινήσῃ μιὰ μέρα, δὴ πάρη σημάδι αὐτὴ τὴν λευκὴν στὸν οὐρανὸν ἀράδα, καὶ δὴ πάγῃ . . . Μακρότερα φαίνεται τὸ ἀμάξι τοῦ Προφήτηλια μὲ τ' ἀξόνια του ποῦ φεγγολοῦν φαίνονται καὶ τὰ πετωτὰ ἄλογα ποῦ τὸ τραβοῦν. Βλέπετε τριγύρω ἔξω βροχῆ τὰ ἀστρα πῶς πέφτουν; Ἀπ' αὐτὰ γίνονται τ' ἀστροπελέκια καὶ ἢ ἀστραπαῖς. Χαμηλότερα εἶνε τὸ δικράνιν, ποῦ μᾶς δέχγει ἐδῶ στὰ βουνὰ τῆς ὄρας. Τὸ εἶδα προτῆτερα καὶ ξεῦρω ποῦ εἶνε τώρα μεσάνυχτα περασμένα. Ἔτση εἶνε πολλὰ ἄλλα . . . Ἀλλὰ τὸ ὠραιότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀστρα εἶνε ἢ Βοσκοπούλα, ποῦ μᾶς φέγγει τὴν αἰγὴν ὅταν βγάζουμε τὰ κοπάδια καθὼς καὶ τὸ βράδυ ποῦ τὰ κλεισθῆμε. Αὐτὴ ἢ Βοσκοπούλα τρέχει κατόπι ἀπὸ τὸν Νιόνιον καὶ κἀκεῖ ἐφτὰ χρόνια πανδρεύεται μαζὶ τῷ.

— Παντρεύονται λοιπὸν καὶ τ' ἀστρα;

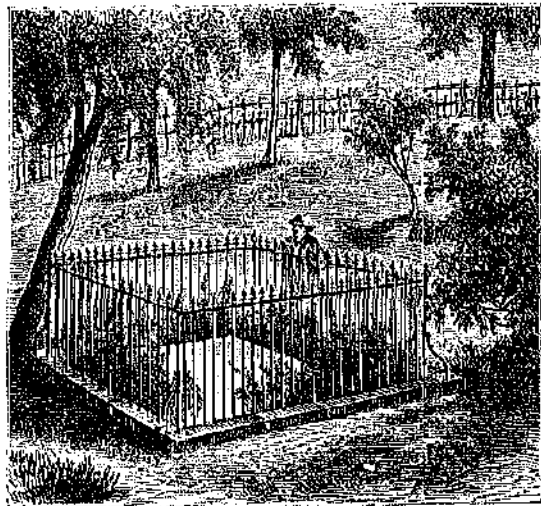
— Καλὸ βέβαια, εἶπα, καὶ καθὼς ἐτοιμάσθηκα νὰ τῆς διηγῆθω πῶς γίνονται ἢ χαρᾶς ἐκεῖ ἐπάνω, αἰσθάνθηκα ἕνα

πράγμα δροσερό και άπαλό να με βαρκίνη άπάνου στον ήλιο. Ήτο το κεφάλαι της ποῦ τὸ στήριζε βαρμένο από τὸν ὕπνο ἐπάνω μου και ἐνοιόθα τὸ τσαλάκωμα ἐκείνο τῶν κορδελιῶν και τῶν δαντελιῶν στὰ μαλλιά της. Ἔτσι ἔμεινε ἀκίνητη ὡς τὴν ὥρα ποῦ τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ ἐγλωμίασαν και πήγαιναν νὰ βυθισθοῦν στὴν ἡμέρα. Καὶ ἐγὼ τὴν ἔβλεπα, ὀλίγο ταραγμένος, ἀλήθεια, μέσα βαθεῖα στὸν ἑαυτὸ μου, ἀλλὰ και δυναμωμένος ὄλο ἕνα ἀπὸ τὴν

καὶ ἀσπρὴ καρδιά ποῦ λαβαίνει και εἶς τὴν λαμπρὴ νύχτα, ποῦ δὲν ἀφίνει στὸν ἄνθρωπο ποτὲ κακὰς ἰδέαις. Ἔτσι τριγύρω μας ἐξακολουθοῦσαν τὰ ἀστρα τὸν σιωπηλὸ δρόμο τους, ἤσυχα και τακτικά 'εἰς ἕνα μεγάλο κοπάδι, και κά- που-κάπου ἐφανταζόμουνα ὅτι ἕνα ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἀστρα, τὸ πλεῖο καλὸ και λαμπρότερο εἶχε χάσει τὸν δρόμο του και ἦλθε κ' ἐκάθισε ἐπάνω στὸν ὤμο μου γιὰ νὰ κοιμηθῇ.....
(A. Daudet.) Μετάφρασις I. N.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Ο ΜΕΓΑΣ ΕΝ ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ.

Ὁ ἐν τῇ νήσῳ τῆς ἁγίας Ἑλένης τάφος τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος φέρει ἀπὸ τινῶν ἐπισημῶν τραγικῶν ἀνάμνησαν, καθότι ἐν τῇ αὐτῇ ἡπειρῷ ἀπεβίωσε και ὁ ἀπόγονος τοῦ ἐνδόξου Ἀυτοκράτορος Ναπολέον ὁ Δ', ὡς ὀνομάζουσι οἱ βοναπαρτισταὶ τὸν πρίγκηπα Λουδοβίκον Ναπολέοντα. Εἰς τὴν ἀπομακρυσμένην ἐκείνην μικρὰν νήσον κείται πενήτημοντα περίπου βήματα ἀπωτέρω τοῦ οἴκλου, ἐν ᾧ ἔζησε και ἀπέθανεν ὁ ἐξόριστος Ναπολέων, ὁ ἐπιτάφιος λίθος ὃς ὄν ἀπὸ τῆς 7. Μαΐου 1821 μέχρι τῆς 15. Ὀκτωβρίου 1840 ἀνεπαύθησαν τὰ ὀστέα τοῦ μεγάλου τέκνου τῆς Κορσικῆς. Τὸ μέρος ἐκεῖνο περικυλοῦται ἤδη ὑπὸ πυκνῶν ἀγκαθῶν και ἄλλων μικρῶν εὐθελῶν δένδρων, ἀπλῆ δὲ σιδηρὰ κλωκὴ περιβάλλει τὴν γῆν, ἀφ' ἧς κατὰ τὸ 1840 μετῆ- νέχθησαν τὰ λείψανα εἰς Γαλλίαν. Οὐδὲν μνημεῖον, οὐδεὶς

Ὁ ἐν ἁγίᾳ Ἑλένῃ τάφος τοῦ Ν. Ναπολέοντος.

στῆσι τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως και ζωῆς. Ἐκεῖ κάτω ἀνεπαύθησαν τὰ ὀστέα ἐκείνου, πρὸ τῶν βλεμμάτων τοῦ ὁποίου καὶ αὐτοὶ οἱ ἰσχυρότατοι ἡγεμόνες τῆς Ἑβρώπης δουλικῶς ὑπεκλίνοντο. Αὐτός, ὁ παντοδύναμος Ἀυτοκράτωρ, ἐτελεύτησεν ἐνταῦθα, ἐν τῇ μικρῇ ταύτῃ νήσῳ εἰς τὰ πέρατα τοῦ ὠκεανοῦ, μακρὰν τοῦ πεδίου τῶν ἐνδόξων και θαυμαστῶν ἔργων του· αὐτός, ὁ ἀνατρέφας τὸν κόσμον σύμπαντα, ὁ διοροῦμενος τὰς γῶρας ὡς εὐτελεῖς δακτυλίους, κατεπεθῆ ἐνταῦθα ἐντὸς σπιθαμῆς γῆς, ἣν ὅσον και μικρὰν δὲν ἠδύνατο κἄν ἰδίαν νὰ ὀνομάσῃ. Ὁ Δεσμώτης ἐκεῖνος Προμηθεὺς ζῶν ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς νήσου μίαν μόνην ἠδονὴν εἶχε και ἀπήλασε, τὴν πρὸς τὰ κήματα ἀτενῆ προσήλωση, ὡσεὶ ἀνέπλαττε διὰ τῆς σκυθρωπῆς αὐτοῦ φαντασίας μυ-

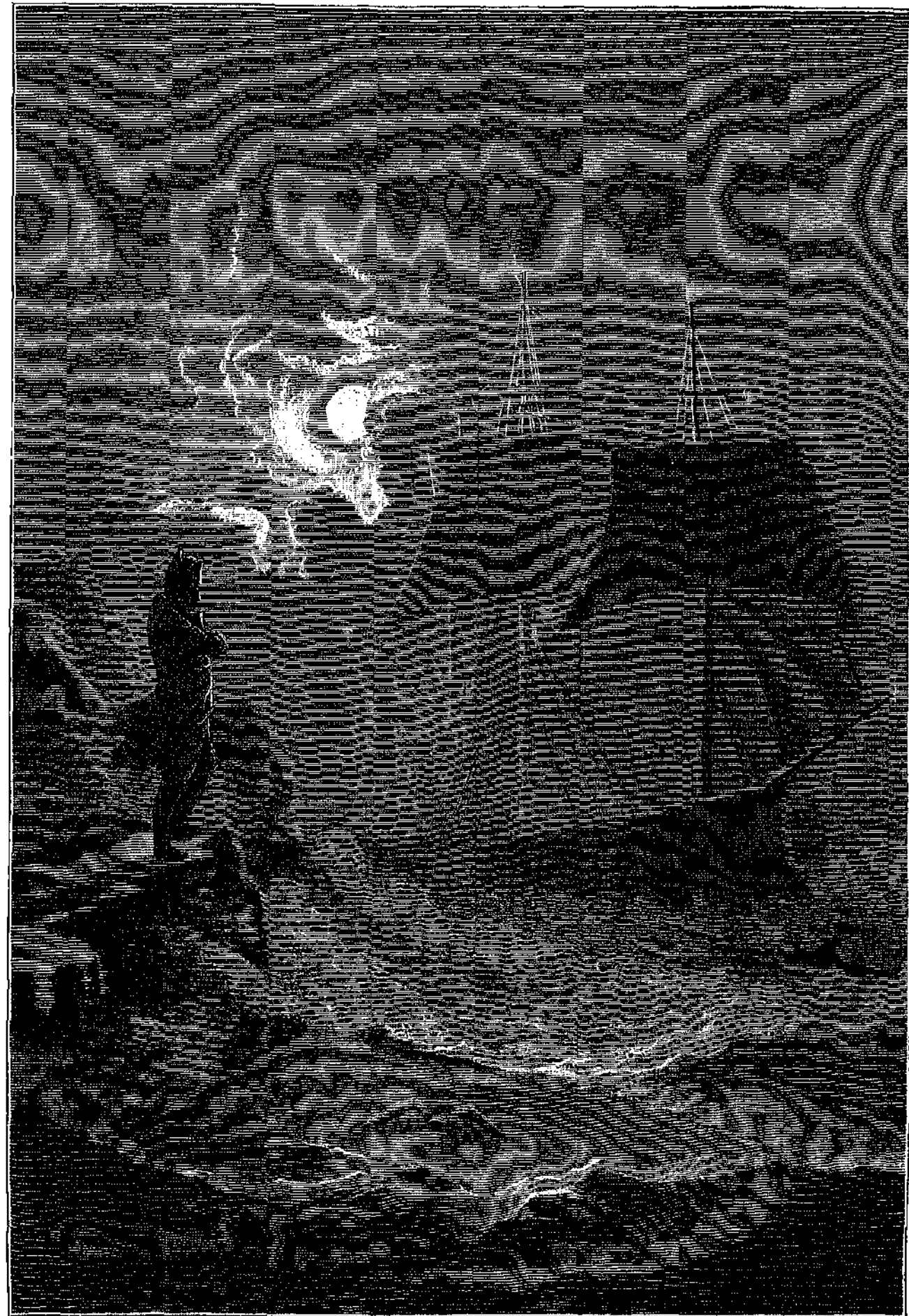
στωρός, ἀλλ' οὐδὲ κἄν ἐπιγραφὴ τις ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ἐκ γρανίτου λίθου. Ἐνταῦθα, ἐν τῇ ἀπολύτῳ σιγῇ τῆς φύσεως, ὅπου οὐδεὶς κρῶτος ἀμάξης, οὐδεμία ὀγλοβοῆ ταρασσει τὸ ἡμέτερον ὄσος, ὅπου εἰς οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσηλωσώμεν τὸ ἡμέτερον βλέμμα, ἐνταῦθα ὀμιλεῖ αὐτὸς ὁ λίθος, ὁ μηδεμίαν ἐπιγραφὴν φέρων, και ἀποδεικνύει τὴν μηδαμινὴ-

στηριῶδη τινὰ ἐλευθερωτὴν και ἀνέμενε τὸ φανταστικὸν πλοῖον, ὅπερ ἤθελε τὸν ὀδηγήσει εἰς νέους ἀγῶνας και νέαν κοσμοκρατορίαν. Ὁ μέγας Ναπολέων και ὑπὲρ ἡμῶν ἐξεγράσθη ποτὲ συμπαθῶς, ὁ δὲ Σολωμὸς θρηγῶν τὸν Βέρωνα ἀφεροῖ τὰς ἐξῆς ὀψηλὰς στροφὰς εἰς τὸ μέγα τῆς Γαλλίας τέκνον:

Ἔσθ' ὁ ἄνθρωπος τοῦ Αἰῶνος	Ἐνὴν ἀνάδινε, ἡ ψυχὴ του	Ὅχι ἡ δόξα ἡ περασμένη,
Ὅταν ἔκτανσε νὰ ζῇ,	Μόνους ἄρρησε νὰ εἰδοῦν	Ποῦ μὲ βία πολεμικῇ
Καθὼς ἤθελεν ὁ φθόγγος	Ἡ Γαλλία και τὸ παιδί του	Τοῦ ἔδοξε τὴν Οἰκουμένη,
Ἐἶς ἄγνωστο ἦτο,	Μυρὸς τὰ μάτια, πρὶν σβυσθοῦν	Ἀέγοντάς του. Ἄκαρερεῖ.

Καὶ εἶχε μάστιγα εἰς τὸ βράχο	Καὶ ὄχι ἡ μίτρα, ὅπου σαράντα	Ἐστὴν ταφὴ μὲ τὴν κάγχην
Τοῦ Θεοῦ τὸν ὀφθαλμῷ,	Νίκαις τοῦ ἄραξε ἡ σκληρή,	Χύνει ἡ βροχὴ τὸ νερό,
Καὶ τρηγύρω του μονάχο	Καὶ βαρύτερη εἶνε πάντα	Ποῦ τοῦ ὀρόσις τὰ σιελάγχην,
Τοῦ πελάου τὸ γογγυτό	Σὲ καρδιά βασιλική	Εἰς τὸ ψυχομάχητό.

Ταῖς ἡμέραις, ὅπου ἂν μόνον	Κατὰ μᾶς και Αἰτὸς ἀκόμη
Τ' ὄνομά του ἤθελε πῆς,	Εἶχε εἶξει μία ματιὰ
Ὀλιγόστευαν ἔς τὸν θρόνον	Εἶνε ἡ δάφνη ὀρατα ἔς τὴν κόμη
Τὴν ἀνθάδεια οἱ βασιλεῖς,	Ὅταν φέρῃ ἐλευθερίαν.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΣΩΣΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΒΡΑΧΟΥΣ ΤΗΣ ΑΓ. ΕΛΕΝΗΣ. (Ἰδε σελ. 248).

ΔΟΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΑΒΕΙΝ ΕΝ ΤΩ ΟΙΚΩ.

(τίλος).

Φανερον εινε οτι εκ των δυο τωτων βασειν ουχι τα ξεοδα, αλλα τα ξεοδα μόνον υποκεινται εις την θελησιν του κυβερνωτος τον οικον. Πολλα εξ αυτων δια μόνης της θελησεως μας δυναμεθα να παραλειψωμεν, αλλα να περιορισωμεν, ουδεν εισοδημα ημεις δυναμεθα δι' αυτης να προκαλωσωμεν. Ήντενθεν προκύπτει το κυριωτερον αξιωμα της αληθινως πλουτολογικης, ητοι η ορθη απαντησις εις την ερωτησιν: Κατα τι πρεπει να ρυθμιζωνται αι δαπαναι;

— Κατα τας αναγκας: ηθελον ειπη οι πλειστοι, ως συνήθως και εν τη πράξει κάμνουναι και πάντοτε ναυαγοῦσι. Μέχρι τινος σημείου και τα ξεοδα μας ακόμη δεν εχομεν υπο την ημετέραν εξουσίαν, αλλα τας αναγκας μας πάντοτε, εν οι τα ξεοδα εινε ο ακίνητος παράγων εν τῷ υπολογισμῷ. Το μόνον ἄρα ὄρθον εινε να ειπωμεν: αι αναγκαι και μετ' αυτων τα ξεοδα πρεπει να ρυθμιζωνται κατα τα ξεοδα. Αλλα και εν ταις αναγκαις αυτοις υπαρχει μέρος τι ακίνητον, ἔπερ εν ακινητοτε περιπτώσει πρεπει να καλυφθῆ: αλλ' ο παράγων ούτος δεν εχει πολλην σημασίαν δια τον οικιακόν προϋπολογισμόν των αναγνωστών των γραμμῶν τούτων, διότι αυτοις ἀποτιλεῖ μόνον τα εις μόνην την διατήρησιν του σώματος ἀπαιτούμενα ξεοδα, τα ὅποια ὅταν τις δεν δύναται να διαδέρῃ, εινε ἀναγκασιμένως ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ἐκτός αν ἄλλοι τον διατηρῶσι.

Αφ' οὗ ἡμεις ἀπαξ ὀρισθῆ τὸ ποσόν, ἔπερ μέλλει να λαμβάνῃ καθ' ἐβδομάδα ἢ κατὰ μῆνα ἢ οἰκοδόσπουνα δια τὰς οικιακὰς χρεῖας, τότε ἀνατίθενται συγχρόνως εις αὐτήν καθήκοντα, ὧν πρῶτον εινε να ξευρῆ πόσον μέρος εκ των ὑπο την διαθεσιν της χρημάτων δύναται να χρησιμοποιήσῃ δι' ἐκείστην ὀρισμένην δαπάνην. Νομίζω οτι δεν ἀπατώμει, ἰσχυρίζόμενος οτι ἀκριβῶς εις τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐπικρατοῦσιν αι μεγαλύτεραι πλάναι, διότι οι περισσότεροι θεωροῦσιν ἐαυτοὺς καλοὺς οικονομολόγους, φθάνει μόνον να ξεοδεύωσιν ἐφ' ὅσον ἔχουσι χρήματα και, ὅταν λείπωσι ταῦτα, ν' ἀναβάλλωσιν ἐπιβαλλομένην τινὰ δαπάνην ἕως ὅτου ἐλθωσιν εις γέρας των χρήματα, μη σκεπτόμενοι οτι πιθανόν ἀργότερα να γίνῃ χρεῖα συγχρόνου προμηθειῆς ἀναγκασιτέρων πραγμάτων ὑπάρχουσι μάλιστα και ἄνθρωποι ἀγοράζοντες διάφορα πράγματα, χωρὶς να ἔχωσιν οὐδὲ ἕλον τὸ πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν ἀπαιτούμενον ποσόν· ὡς πρὸς ζημίαν των γνωρίζουσι τοῦτο ἅπαντες οι ἔμποροι, οι χερσῶνακτες και εν γένει οι χάρην χρημάτων ἐργαζόμενοι. Ὅσον ἀγονον εινε δια τον πιστωτήν ἀντι των χρημάτων ἢ τοῦ ἰσοτίμου τῆς ἐργασίας του να ἔχη εν τῷ βιβλίῳ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ φειλέτου του, ἄλλο τὸσον καταστρεπτικίωτερον εινε δια τοῦτον, ἀδιάφορον αν αισθάνεται ἢ μη τὸ βῆρος των χρεῶν του, να ἔχη πράγματα ὑπὸ τὴν κατοχήν του, ἐπι πιστώσει ἀγορασθέντα· διότι ἐντεῦθεν εὐκόλως περιπίπτει εις τὴν ἀπάτην, νομίζων οτι τὸ φειλόμενον ποσόν ἀνίκει ἀκόμη εις αὐτόν και κατ' ἀρέσκειαν δύναται να τὸ διαδέσῃ ἀποδότητε. Ὅταν ἀγοράσω εν ζεῦγος ὑποδημάτων ἐπι πιστώσει και φορέσω αὐτά, δεν φέρω πλέον ἰδικόν μου κτήμα εις τοὺς πόδας, ἀλλὰ τὸ τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, ἢ εκ των εν τῷ ταμείῳ μου ὑπαρρόντων χρημάτων δεκαπέντε δραχμαί, τὸ ἀντίτιμον δηλαδὴ των ὑποδημάτων μου, ἀνήκουσιν εις αὐτόν, χωρὶς οὐδὲ λεπτόν πλέον εξ αὐτῶν να ἦνε ἰδικόν μου. Δια τοῦτο και πάσα δια τὴν οἰκογένειαν ἐπι πιστώσει ἀγορὰ τότε μόνον

δεν δύναται να ἔχη δυσἀρέστους συνεπειας, ὅταν ἀμέσως σημεῖνεται τὸ φειλόμενον ποσόν και συνεχῶς παραβάλλεται τὸ μέγεθος τοῦ λογαριασμοῦ πρὸς τὰ ξεοδα, πρὴν γίνωσι και ἄλλαι δαπαναι.

Ἐφ' ὅσον διαφόρους σχέσεις και ἀν ζῶσιν αι εις πολλὰς ἐκατοντάδας χιλιάδων ἀριθμούμεναι ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι, πάλιν ἕμεις ἔλαι υποκεινται εις ὀρισμένους νόμους, οἱτινες και τοὺς μάλλον ἀσθαμένους τρόπους τοῦ βίου ρυθμιζουσι. Καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν λίαν λυσιτελεῖς εινε καθ' ἑκαστον ἔτος να ὑπολογίζωνται αι γινόμεναι δαπαναι και να ξευρεθῆ ὁ μέσος ἔρος των καθ' ἑκαστα ξεοδῶν ἀναλόγως πρὸς ἄλληλα και πρὸς τὰ εισοδήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρέπον εινε να τεθῶσιν ὅροι τινὲς γενικοί, ἰσχυόντες δια μίαν τινὰ τάξιν οἰκογενειῶν, ὧν ἡ παράβασις εν τῇ πράξει πάντοτε ἐπιφέρει βλάβην. Ἐν πρώτοις ἄς διαιρέσωμεν τὸ διαδύσειμον ποσόν των χρημάτων εις 25 μέρη, ἔπερ κατὰ τὸ σημερινόν εν Ἑλλάδι νόμισμα εινε εὐκόλον, διότι εν εἰκοστὸν πέμπτον των ἑκατὸν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τέσσαρας δραχμάς. Κατὰ ταῦτα λοιπόν διατίθενται πρῶτον τα ξεοδα ὡς ἑξῆς: Εἰς τὸ ἐνοίκιον εν γένει δεν πρεπει να διατίθενται πλείονα των τεσσάρων εἰκοστῶν πέμπτων. Ὁ ξεοδεύων δια τὴν οἰκογενειάν του 5000 δραχμῶν ἐτησίως πληροῖνε πάρα πολλά, αν δια μόνον τὸ ἐνοίκιον διδῆ 1000 δραχμάς· και τοῦτο διότι ὅσον εὐρυχωρότερα και κομψώτερα εινε ἡ κατοικία του, τὸσον περισσότερα γίνονται κατ' ἀνάγκην και τὰ ἄλλα ξεοδα πρὸς θέρμανσιν, φωτισμόν, διακόσμωσιν κτλ. Δια τοῦτο πᾶν μικρότερον οἶκημα, ἀρκεῖ μόνον ν' ἀνταποκρίνηται εις τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, εινε πάντοτε προτιμώτερον και τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς μεγαλειότερας οικονομίας, εν ἣ περιπτώσει αὐτὸ κατατάσσιν ἀναγκάται ἕνεκα ἀξήθεισῶν δαπανῶν ἢ μειωθέντων εισοδημάτων.

Αἱ ἀπαιτήσεις των ἐνδομῶτων οὐδέποτε πρεπει να ὑπερβαίνωσι τὰ τρία εἰκοστὰ πέμπτα. Ἰῶσα δαπάνη πέραν τοῦ ὅρου τούτου χάρην ἐνδομῶτων γνωμένη οὐδεμίαν εχει θετικὴν ὠφέλειαν, πᾶς δὲ πέραν τοῦ πρέποντος περιορισμοῦς δυνατὸν να βλάβῃ ἢ τὴν ὑγίειαν ἢ τὴν κοινωνικὴν ἀξιοπρέπειαν.

Ὁ μισθὸς των ὑπηρετῶν ὀρίζεται κατὰ τὸ μέγεθος των εισοδημάτων. Εἰς μικρὰς οἰκογενείας οὐδόλως ὑπάρχει τοιοῦτος, εις εὐπορωτέρας ἀπορροφᾷ ἡμισυ ἢ εν εἰκοστὸν πέμπτον των ξεοδῶν, εις δὲ τὰς πλουσίας περισσώτερον.

Αὐτὰ εινε τὰ εν γένει δια τὸν οἶκον ξεοδα, ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ των συζύγων ὀριζόμενα και κατὰ περιόδους ὑπ' αὐτῶν πληρονομενα. Τὸ δεύτερον μέρος των ξεοδῶν ἀποτελοῦσι τὰ γινόμενα εις θέρμανσιν και φωτισμόν. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ξεαρτῶνται εκ των τοπικῶν σχέσεων, των μέσων πρὸς θέρμανσιν και φωτισμόν, ἐπίσης ἕμεις και εκ τῆς προροχῆς των οἰκογενειάρχων ὅπως μη δαπανῶνται ἀνωφελῶς. Ὅπωςδὴποτε τὴν σήμερον ἡ ἀρκεί πρὸς τοῦτο εν και ἡμισυ εἰκοστὸν πέμπτον.

Εἰς τὸ ζήτημα των λευγεμάτων (ἀσπροροχῶν) τὸ κυριώτερον εινε αν ἀρκοῦσιν εις λεύκανσιν αὐτῶν αι εν τῷ οἴκῳ ὑπάρχουσαι ἐργατικαὶ χεῖρες, ἢ αν πρέπη και ξέναι να προσκληθῶσιν εις ἐπικουρίαν, ἢ τέλος αν ἔλαι λευκάνωνται εξω τοῦ οἴκου. Ἐν τῇ πρώτῃ μὲν περιπτώσει, αν και αι κατ' αὐτὴν δαπαναι τῆς καυσίμου ἕλης δεν εινε ἀσήμαντοι,

τὸ σύνολον των ξεοδῶν πάλιν εινε ελάχιστον, ὡς ἀντιπροσωπεῖον μόνον ἡμισυ εἰκοστὸν πέμπτον τοῦ ἔλου προϋπολογισμοῦ, εν δὲ τῇ τελευταίῃ και μετ' ἑλῆν τὴν οικονομίαν εις καυσόξυλα, ὁ ἔλος λογισμός ἀξέζανεται ὑπὲρ τὸ δέον και μάλιστα εντός των μεγάλων πόλεων ἢ τόπων, ὡς ἐπισκέπτονται πολλοὶ ξένοι.

Αἱ κυρίως οικιακαὶ δαπαναι ητοι αι τροφαὶ και τὰ ποτὰ δέον να μὴ ἦνε ὀλιγώτερα των 8 και να μὴ ὑπερβαίνωσι τὰ 10 1/2 εἰκοστὰ πέμπτα. Ἐνταῦθα εἰς και εις τὰ δύο προηγούμενα κεφάλαια, ἀποτελοῦντα εν συνόλῳ πλεόν του ἡμίσους τοῦ καθαροῦ εισοδήματος, μεγίστην σπουδαιότητα εχει ἡ οικονομικὴ δεξιότης τῆς γυναικὸς, ἢ ἀκαμάτους αὐτῆς μέριμνα ὑπὲρ των μικρῶν, ἢ τὰξίς της, ἢ καθαριότης, ἢ φειδιῶ, ἢ ἐπιμελεία και νοσημοσύνη της. Ἐκατὸν πράγματα δύναται ἐνταῦθα πολὺ εὐκόλως να οἰκονομήσῃ, ὡς και ἄλλα ἑκατὸν να κατασπατάλῃσῃ, χωρὶς να ἐνοήσῃ καλὰ καιλὰ πῶς τοῦτο συνέβη.

Τὰ ἀτομικὰ ξεοδα των συζύγων δεν πρεπει να ὑπερβαίνωσι ποτὲ τὸ εν και ἡμισυ εἰκοστὸν πέμπτον, δια δὲ τὰ ἀπρόσωπα πρεπει πάντοτε να ὀρίζωνται οὐχι ὀλιγώτερα των δύο εἰκοστῶν πέμπτων. Κατὰ ταῦτα λοιπόν δυναμεθα να καταστρώσωμεν τον ἐξῆς προϋπολογισμόν:

A. Οικιακὰ ξεοδα	Μέγιστος ἕρος	Μικρῶτος ἕρος
1) Ἐνοίκιον	1/5	1/10
2) Ἐνομήματα	3	4
3) Μισθοὶ ὑπηρετῶν	0 1/2	1
4) Θέρμανσις και φωτισμὸς	1 1/2	1 1/2
5) Πιστωτικὰ	1/2	1
6) Τροφή	8	10
	17 1/2/100	22 1/2/100

BIBLIΟΘΗΚΗ.

10. 11. HANDBUCH DER WIRTSCHAFTSLEHRE von Meiner Deutschen Lohr Klings (ἦτοι τόμος τῆς γεωμνητικῆς μου λέρας) ὑπὸ Φιλίππου Α. Οἰκονομίδου. Ἐν Βιέννῃ, 1885. Δύο τομῆδες εκ σελίδων 62 και 77. Καὶ ἡ ἀσθητοτέρα κριτικὴ ἦδεν ἀπονεμίει συμπληρῶς συγγραφεῖρα τῆς ἐρασιτεχνῆς ἐκδότη των φιλοκαλῶν τούτων ποιητικῶν συλλογῶν. Ἄνικανο ἡμεῖς πρὸς παροχὴν ποιητικῆς δάφνης εὐχόμεθα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Συγγραφέως, ἵνα „ἡ φιλομαθὴς ἑλληνικὴ νεολαία συλλέγῃ εις τον ἀνθηρότατον τῆς παγκοσμίου ἰστορίας κήπον πῦν εἶτι συντελεστικόν εις ἀξιοπρεπεῖς ἦρους και χαρακτήρους διάπλασιν, πρὸς εν σκοπὸν ὡς νύεις ξεβδῶθησιν και τὰ ποιητικὰ ταῦτα ποημάτια“.

	Μέγιστος ἕρος	Μικρῶτος ἕρος
B. Ἐκτακτα ξεοδα	17 1/2/100	22 1/2/100
7) Ἄτομικὰ	1 1/2	1 1/2
8) Ἀπρόσωπα	1 1/2	2
	3 1/2	3 1/2
Ἐν συνόλῳ	21 1/2/100	26 1/2/100

Ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τούτῳ κατὰ μὲν των κατώτατων ὅρων μένει περισσευμα 4 1/2/100, κατὰ δὲ των ἀνωτάτων ἐλλειμα 1/2, ἐνίοτε δὲ και πλεόν αὐτοῦ. Διὰ να ξευρεθῆ λοιπόν ἡ κατάλληλος θεραπεία τοῦ κακοῦ δεν πρεπει αὐθαιρέτως να ξεκαρθῆ ἢ περιορισθῆ δαπάνη τις, ἀλλ' ἀφ' οὗ μετ' ἐπιμελείας καταστρωθῆ ὁ λογισμός κατὰ εἰκοστὰ πέμπτα, ὀφειλόμεν βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς παύρας και μετὰ πολλῆς περιστάσεως να προβῶμεν εις τὴν μείωσιν ξεοδῶν των, χωρὶς ἕμεις εν ταῦτῳ να ζημιωθῶναι ἢ ὀβείας τῆς οἰκογενείας. Ἐνταῦθα δεν δυναμεθα λεπτομερῶς να ὑποδείξωμεν ὅποια δαπαναι εις τὰς διαφόρους τάξεις των οἰκογενειῶν, πλουσιων, εὐπῶρων κτλ. πρεπει ν' ἀξήθῶσιν ἢ να περιορισθῶσιν ἀξιοπρεπῶς. Ὅσο ἡμεις πλουσιώτερος εινε αἰκὸς τις, τὸσο περισσότερα γίνονται και τὰ ἐκτακτα λεγόμενα ξεοδα, ἔσο δὲ πτωχότερος, τὸσο περισσότερα σχετικῶς εινε και αι δαπαναι δια τὰς πρώτας φυσικὰς ἀνάγκας, δια τὴν τροφήν. Εἰς τὰς μεσαίας και κατωτέρας τάξεις οἰκογενείας μέγα πρόσωπον διαδραματιζέει ὁ ἀριθμὸς και ἡ ἡλικία των τέκνων, ἢ ὑγεία και ἡ πρὸς ἐργασίαν δύναμις τῆς οἰκοδοσούσης. Εἰς ἕλας ἕμεις εν γένει τὸ μέγιστον μέρος των οικιακῶν ξεοδῶν τὸ διαδέται ἡ σύζυγος, και δια τοῦτο αι οικιακαὶ αὐτῆς ἀρεταὶ ἐνταῦθα δύνανται πρὸ πάντων να διετηθῶσιν και ν' ἀναλάβωσιν πρὸς τὸ καλόν και τὴν εὐτυχίαν των προσφιλῶν αὐτῇ ὄντων.

12. ΣΥΝΤΡΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ὑπὸ Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ. Ἐν Λειψίῳ, 1885. Σελ. VIII και 207. Χρησιμώτατον τοῖς περὶ τὴν Γερμανικὴν ἀσχολούμενοις παρέχει βοήθημα ὁ νεωρὸς φιλόλογος, εις διγίσις αὐτῆς συμπερικλυτὰς τὰ πρόσφατα διαφόρων διεθνοῶν πονημάτων και δι' εὐμενέδου ἀλληλουχίας οἰκονομίας τὸ τε θεωρητικόν και πρακτικόν μέρος τῆς γεωμνητικῆς συντάξεως. (Ὁ μόνον ἢ παντελῆς ἔλλειψις τοιούτου παρ' ἡμῶν ἐγγεγραμμένου ἀλλὰ και ἡ ὀμολογούμενη αὐτοῦ χρησιμότης ἐπιβάλλουσιν ἡμῶν θερμώτατην τὴν σύστασιν τοῦ καλοῦ τούτου βιβλίου.

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ.

Ὅποσῃν ταχύτητα και τεραστίαν δύναμιν ἔχουσι τὰ περιρρόντα την γῆν ὕδατα δύναται τις να μάλῃ ἀναγινώσκων τὰς περὶ „ἀμπώτιδος και παλιρροίας“ ἐκθέσεις γεωμνητοῦ σινος καθηγητοῦ, ὅστις εν τινι ἐσχάτως ἐκδοθέντῃ σπουδαίῳ συγγράμματι του ἀφηγεῖται τὰ ἀκόλουθα δύο αξιοπερίεργα φαινόμενα, ὧν τὸ μὲν φυσικῶς συνδέετο πρὸς φοβερὸν τι συμβῆν τῆς φύσεως, τὸ δὲ δεικνύει οτι και αὐτὸ τὸ κῆμα τῆς θαλάσσης δύναται να τεινῇ γέγρα βοηθείας εις τον ἀνθρώπον και πρακτικῶς να χρησιμοποιηθῆ ὑπ' αὐτοῦ.

Τῇ 13. Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1868 περὶ τὴν 5ῃν ὄραν μ. μ. ὑψώθησαν ἀφῆνης παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Πιερόῦ ὡς ὑπὸ δυνάμειος ὑποχθονίου τὰ θαλάσσια κῆματα εις δέκα περίπου

μέτρων ὕψος· φοβερὸς σπασμὸς συνεκίνησε την ξευκνωθεῖσαν θαλάσσαν ἐπι στιγμὴν ἀπειλῆσας να καλύφῃ δι' ὕδατων τὰς πλησιοχώρους ἀκτὰς, — ἀλλὰ βραδυηδὸν ἐγένετο πάλιν ἡρεμος ἢ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης. Ἐν τούτοις μετὰ δώδεκα ὄρας οι κάτοικοι των Σανδβιγλιῶν νήσων παρετήρησαν βίαιαν τῆς θαλάσσης ἀνοδον και ἀνάοδον, και μετὰ τέσσαρας ὄρας, περὶ τὴν 2 1/2 πρωινῶν ὄραν οι κάτοικοι τῆς νήσου Οὐπόλου, μίλις των νήσων Σαιμόα, ἐταράχθησαν ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ φύλακος, κραυγάζοντος οτι ἡ θάλασσα ἐξήρχετο τῆς κοίτης της, και ἀφ' οὗ παρήλυον ἑτεροι ἐξ ἑως ἐπὶ τὰ ὄρα εις τὰ παράλιον τῆς Αὐστραλίας ἤρχισαν τὰ ὕδατα ἀσυνήθως να ἀνέρχωνται και να κατέρχωνται. Εἰκοσι λοιπόν ὄρας ἐρχοῖται

σθίσαν τα υπό τοῦ ἐν Περσῷ σεισμοῦ προκληθέντα κύματα, ὅπως διατρέξωσιν ἀπόστασιν 1,800 μιλίων, ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς φυσικοὺς νόμους ἡ ταχύτης τῶν τοιούτων κυμάτων ἐξαρτάται μόνον ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ὑπὸ τῆς παλιρροίας μετεωριζόμενα κύματα εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον διατρέξωσι τὴν ἀπόστασιν ταύτην.

Πρὸ 30 καὶ πλέον ἐτῶν ἀπεπερατώθη ἐν Ἀγγλίᾳ ἐν τῶν θαυμασιωτάτων κτισμάτων τῶν νεοτέρων χρόνων, ἡ τετρακοσίων μέτρων μήκους ἔχουσα γέφυρα μεταξὺ τῆς νήσου Αἰθίλιας καὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Οὐαλίας. Ἐν εἰδει τεραστίου σωλήνος στήριζεται ἐπὶ ὑψηλοτάτων στύλων ἡ περιφέρμας αὐτῆς γέφυρα τῆς Βρετανίας καὶ ἐπ' αὐτῆς κινεῖται καθ' ἑκάστην ἡ ἀποκίνητος ἀμαξοστοιχία. Ὁ γιγάντιος αὗτος σιδηροῦς ὄγκος προσηρμύσθη ἐν πρώτοις ἐπὶ τῆς ἀκτῆς εἰς τέσσαρα μέρη, εἶτα δὲ κατεβίβασθη διαρκούσης τῆς ἀμπώτιδος διὰ καταλλήλων πακτώων, ὅτινες ἀρχομένης τῆς παλιρροίας ὑψώθησαν ἐπιπέδοντες μετὰ τοῦ βάρους τῶν κατόπιν οἱ σωλήνες προσηρμύσθησαν εἰς ἰσχυρὰ καλώδια, δι' ὧν ἐσύρθησαν μέχρι τῶν στύλων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστερεώθησαν τέλος δι' ὑδραυλικῶν μηχανῶν.

Τὸ σχέδιον τοῦ μεγάλου τούτου ἐπιχειρήματος ἔκαμιν ὁ διάσημος ἀγγλὸς μηχανικὸς Ῥόβερτος Στέφενσον, ὃν κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας ἐβοήθησαν οἱ μηχανικοὶ Brunel καὶ Fairbairn. Ἄς ἀκούσωμεν δὲ τώρα πῶς αὐτὸς ὁ Στέφενσον διηγεῖται τὸ γεγονός.

Ἄπο πρωῒας κατ'ἔλθον εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ περὶ τὴν 2 μ.μ. ἀνέμενον τὴν παλιρροίαν· ὁ καιρὸς ἦτο θυελλοῖδης· ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς ἤκουον τὸν κρότον τῶν εἰς τὴν ἀκτὴν ὀραουμένων κυμάτων. Μακρὰν καὶ εἰς τὰς δύο ὄχθας ἔκειον πυρὰ καὶ δάδες, ὑπο τὸ φῶς τῶν ὁποίων οἱ ἐργάται εἰργάζοντο καὶ τὴν νύκτα. Μέγα βάρος ἐπέλεξε τὴν καρδίαν μου. Τότε ἤσθάνθη φανεράν ἀπογοήτευσιν καὶ ἐκεῖ ἔπου

περὶ τῶν πάντων ἀμφεβαλλὼν ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν μοι: „Ὅλα ἐν τάξει, ἔλα πηγαίνου καλὰ! Καλὴ ἡμέρα!“ ἀνεγνώρισα τὸν Brunel, ἔστις εἶχε δώσει τὰς τελευταίας ἐδηγίας.

Ἦλθον ἡ στιγμή καθ' ἣν ἤρχιζεν ἡ παλιρροία. Ἰστάμην ἐπὶ τοῦ σωλήνος, ἔστις πρῶτος ἐπρόκειτο νὰ συρῆ ἡ μετὰ τὸ δύο ἑκατομμυρίων λιτρῶν βάρους του. Νευρική σιγή ἐπικρατεῖ ἤδη εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὄχθας, πλήρεις ἐργατῶν, ἐτοίμων εἰς τὸ ἔργον των, καὶ ἀπειρῶν θεατῶν. Ἐβλεπον τὸν Fairbairn ὡς μικρὸν σημεῖον ἰστάμενον ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Αἰθίλιας ἐπάνω εἰς τὸ ἰδικόν του παράπηγμα, κάτορθεν μου δὲ ἴστατο ὁ Brunel. — Καντελὴς σιγῆς ἐπεκράτει, μόνον δὲ ἡ ἀνερχομένη θάλασσα ἐθωρῶβει περὶ τοὺς πακτώνας, εἰς τὰς πλευρὰς τῶν ὁρίων προσέκρουον τὰ κύματά της μετὰ ὀλόνεν ἐπιτεταμένης ἐντάσεως.

Ἐέλος καὶ ὁ ὄρυθος οὗτος ἔκωψε — βλέπον τὸ ὄρολόγιον καὶ τὰ ὕδατα· ἡ παλιρροία εἶχε ψύσσει σχεδὸν εἰς τὸ ὕψος της τὸ ὄρισμα, — ἀλλ' ὁ σιδηροῦς ὄγκος δὲν ἐκινεῖτο — ἡ καρδία μου ἐπλησίαζε νὰ διαρραγῆ· ἀίφνης ὅμως ὑπὸ τοὺς πόδας μου αἰσθάνομαι νὰ τρίξωσιν ἔλοι ἐκείνοι οἱ κολοσσαῖοι σωλήνες — ὁ καμμεγεῖθης σιδηροῦς ὄγκος ὑπεχώρησεν, ἐκινήθη, καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἶδον νὰ φέρονται πρὸς ἡμᾶς τὰ παραπήγματα. Ἀκράτητος ζήτησκραιῶν ἐπλήρωσαν τὸν ἀέρα, οἱ ἐργάται μου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται — ὁ τεράστιος σωλὴν ἔπλεε πλέον!

Ἄνευ τινὸς ἀτυχήματος καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας, ὄρανεὶ μία μόνον θελήσις ἐκυβέρνα ἔλους ἐκείνους τοὺς ἀνδρας, μεθ' ἑλθὴν τὴν κακοκαιρίαν καὶ τὴν ταχύτητα τοῦ βεθύματος, ἐφθασεν ὁ σωλὴν μεταξὺ τῶν στύλων· αἰσθηματικὸν ἀνεφάρστον μεγαλεῖον καὶ συμμύτητος συγχρόνους ἠσθάνθη, ὅτε ἤκουσα τὸν κολοσσὸν τρίξαντα νὰ ἐπικαθῆται ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν λιθῶν αὐτοῦ βρεσιμάτων.

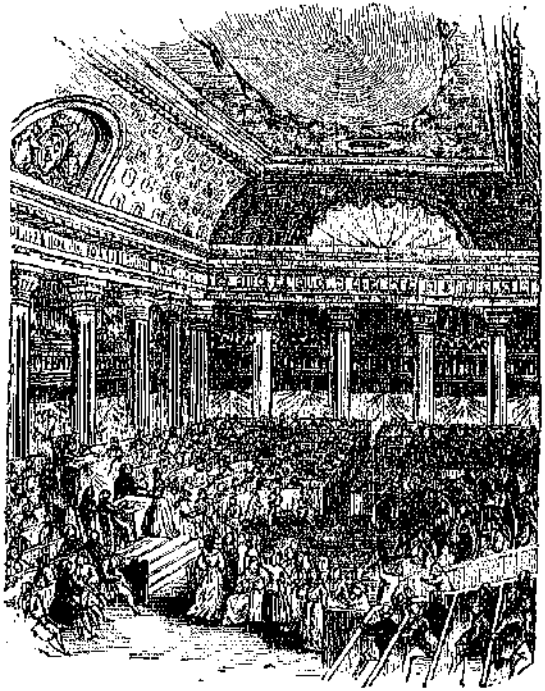
Ἄνευ τινὸς ἀτυχήματος καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας, ὄρανεὶ μία μόνον θελήσις ἐκυβέρνα ἔλους ἐκείνους τοὺς ἀνδρας, μεθ' ἑλθὴν τὴν κακοκαιρίαν καὶ τὴν ταχύτητα τοῦ βεθύματος, ἐφθασεν ὁ σωλὴν μεταξὺ τῶν στύλων· αἰσθηματικὸν ἀνεφάρστον μεγαλεῖον καὶ συμμύτητος συγχρόνους ἠσθάνθη, ὅτε ἤκουσα τὸν κολοσσὸν τρίξαντα νὰ ἐπικαθῆται ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν λιθῶν αὐτοῦ βρεσιμάτων.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΝ.

Ἦ ἐν τῷ προλαβόντι τῆς Κλεισῆς φυλακῆς ἀναδημοσίους τῆς εἰκόνας ἐνὸς τῶν ἐξοχωτάτων ἀντιπροσώπων τῆς συγχρόνου μουσουργίας, τοῦ ἀληθῆς πολυκρότου Ἰγνάρου Βάνερ, παρῆμι ἡμῶν ἀφορμὴν πρὸς ἐκπλήρωσιν παλαιῶν ἡμῶν ἐκφραστικῆς ἐπιθυμίας, ὅπως καθιστῶμεν τοὺς ἀναγνώστους τῆς Κλεισῆς ἐνημέρους τὸν περιεργωτέρων καλλιτεχνικῶν εἰδήσεων.

Μεταξὺ τῶν θεατρικῶν χρόνων ἔδωκεν βεβαίως νὸς ἔχει ἐνδιαφέρουσαν γόρην καὶ ἡ ἔφη τῆς περιουσίμου Σάρρας Βερνάρ ἐπιστολῆς, δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ Evénement τῶν Παρισίων καὶ προσερχομένη ἐκ τῶν Βaux-les-Bains, ἔπου καὶ διατρίβει ἡ δαιμονία καλλιτέχνης. „Κατοικῶ εἰς ἤσυχον καὶ ἀσημασιμαρτυρούμενον μέρος, ἔπου τὸ πᾶν ἀποπνέει γαλήνην. Ἦ ἡρεμία μὲ πνίγει καὶ ἡ νευροσπασία μου καθίσταται ἀνυπόφορος. Ὁ πυρετὸς μου, αὐτὸς ὁ ἀπιστος πυρετὸς, μ' ἐγκατέλειψεν. Ὅλοι οἱ περὶ ἐμὲ χάρουσι καὶ ἀγάλλονται ἐπὶ τούτῳ, ἀλλ' ἐγὼ θλίβομαι καὶ μελαγχολῶ. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ μου βλέπω τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὅπως εἶνε· ὁ βίος οὗτος ἀνοίγει τὰ καμμογεῖθης παρελθόντος καὶ ἡ ἐσθμερος φρόνησις τὸ φωτίζει. Καὶ θεατῆς εἰμαι ἐγὼ. Πόσον εἶμαι δυστυχῆς! οἴμοι! Οἱ ἀνθρώποι εἶνε εὐφραδῆς καὶ πολυφρόνιμοι· πολλὰ πράγματα συμβαίνουν συγχρόνως καὶ πολυπλάκως ἐπίστανται τὰ νήματα τῶν ραδιοφρονῶν· καὶ παραπλευροῦσιν τοῦτων κινῶν ἡστροτροχίδες! Πῶς σβασταροῦνται εἰς τὰ κοινὰ οἱ ἀνθρώποι καὶ μετὰ πόσης καρτερίας ἀντιμετωπίζουσι τὰ τραγικά. Ἢμῃαι ἀπελπίς, διότι αὐτοὶ εἶνε οἱ θηδασκαλοὶ ἐν τῇ βίᾳ, καὶ ἡμεῖς οἱ ἠθοποιοὶ εἰμένα ἀργαῖοι καὶ πλέον οὐ. Ἀ' αὐτὰ κρονόμεθα ἐνίοτε σκληρότατα ὑπὸ τῶν μεγάλων τούτων συνυδάτων μας, ὅτινες εἶνε βέβαια οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ βίου. Καὶ ὅμως δὲν ἔχουσι δίκαιον· τὸ ἐπάγγελμα ἡμῶν, ὡς ἀρχαῖον ἐν τῇ ὑποκριτικῇ, εἶνε παλὸν δύσκολον ἐπιτήδευμα. Καὶ διατὶ μᾶς θεωροῦσιν ἀναίσθητους; Ἦ Σοφία Κρουαζέτ μετὰ τὴν σκηρὴν ἐκείνην τοῦ δήλητηρισμοῦ ἐν τῇ „Σφηνῇ!“ ἔμεινον ὡρεὰ καὶ ρυθῶσα, ἐμποδῆσαι δὲ συγχὰ μετὰ τὴν παράστασιν. Ὁ τραγικός Ἠλωβιὰλ ἐκλασε πάντοτε θερημῶς μετὰ τὴν ἐν τῷ δάσει ἐκείνην σκηρὴν τοῦ Ηασιλῆως Ἀίμ. Ἦ δαιμονία Σωσαννα Ράβενβεργ ὑπέκειτο εἰς νοσηρὸν ἐρεθισμὸν μετὰ ὑπόκρισιν τῆς παράφρονος, ὁ δὲ Σουλιὸς ὑποκρινόμενος τὸν Ὀρέστην κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀληθοῦς μανίας, διαρκούσης πολλὰς ἡμῶν ἐκινῶν. Ἐγὼ οὐδέποτε

παρέστημι τὴν θεατρὸν χωρὶς νὰ λιποθυμῶσιν ἡ νὸ πᾶσι ἀησθητοῖς, μετὰ δὲ τὴν τέταρτην εἰκόνα τῆς Θεοδώρας, ὅτε φονεῖται τὸν Μάρκελλον, περιπίπτει εἰς τοιαύτην νευρικήν κατάστασιν, ὅστε ὀλοθίζουσα μεταβιβάζει εἰς τὴν ἡματιοδῆκην. Καὶ ἡ νευρική αὕτη ταραχὴ ἀποβάνει δυσχερῆτος εἰς τοὺς περὶ ἐμὲ ἂν δὲν ἐπέλεξε ἡ ἀπὸ τῶν θαυρῶν ἀνακαύφωσις, μᾶλλον δ' ἐπιανθωτικώτερα διὰ τὰ σκεῆ. Οἱ ἔργοι συνυδάτοί μου, οἱ ὑποκριτῆ τοῦ βίου, ὁ ἀνακρινῶσιν τῆρα ἀμείωσι“ ἂ, αὐτὸ δὲν εἶνε μεγάλη τέχνη! Διὰ νὰ παραστή τις καλῶς, πρέπει νὰ μὴ αἰσθάνεται. Τὸ εἶπε καὶ ὁ διδασκάλος! „Ἄλλὰ τί με μέλει ἐμένα; ἄς μένω πιστὴ εἰς τὴν πλάνην μου. Νομίζω ἄλλως τε εἶναι πρέπει τις νὰ πῶσιν ἀληθῶς, διὰ ὅ ἀκατῆ νὰ τὸν πιστεύωσιν οἱ ἄλλοι. Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀληθὴς τοῦ ἠθοποιοῦ βίος, αὐτὴ ἡ περιφρονητικὴ ἐκτίσι τῶν ἔνων παθῶν, αὐτὰ καὶ ἡμεῖς ὑποστήμεθα παράταιρῃ ἡ τοῦλάχιστον δαιμονιότητος ὑπερρυμῶμα. Διαρκεῖς παλμοὶ . . . ὁ θηδασκαλὸς καὶ τοῦ νοῦ ἐργασία . . . βαρυνόμεται τις διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν . . . ἡ ἐπίτις πρὸς τελειοποίησιν· καὶ τούτο εἶνε νευροπάθεια εἰς τὸν ἠθοποιοῦ βυθμόν. Καὶ ἔστιν κατόπιν μεταπίπτωμεν εἰς τὴν ἀληθῆ κομῆριαν, εἰς τὸν συνῆθη βίον, τότε εἰμένα ὅλας διόλου βλάβης καὶ ἡλπίου. Τίποτε δὲν κάμνομεν σωστῶν, ἡ περὸνὰ μᾶς στέκεται σφραβὴ, ἡ ἐνθυμῶσις μᾶς εἶνε μέγιστος ἰδιωτερίας ἀπείριτος, καὶ οἱ μεγάλοι μας συνυδάτοιοι εἶνε διὰ τούτο δυσχερῆστοί μῆνοι. Τότε μᾶς γλευρίζουσι, μᾶς ὑβρίζουσι μιλῶσα. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε ἴσως

Ἡ συνῆθη θεατρικῶν ἐκτείνων ἐκτείνων ἐκτείνων.

σφαλμα, ὅτι δὲν παίζομεν ὡς αἰεὶ καλὰ τὴν κομῆριαν τοῦ πραγματικοῦ βίου. Τὸ εἶπον· κατὰ τούτο εἰμένα ἀργαῖοι . . . ἂ, τί καλὰ! μ' ἔκωσεν ὁ πυρετός!“

— Ἦ χῆρα τοῦ μεγάλου Ροσσίνι, πρὸ διετίας τελευτήσασα, ἐπέβαλε τοὺς κληρονόμοις αὐτῆς τὴν διαθέσιν ὀνηθῶν ὑμῶν ἐκείνων ἐν τῆς κολοσσιαίας περιουσίας της πρὸς ἀνέγερσιν Ἰσθίου τῶν ἀπομείνων καλλιτεχνῶν ἐν Παρισίῳ. Ἦ ἄξια τοῦ μεγαλοφρονος συζύγου χῆρα παρέχει στέγην εἰς ὀλοκληρὸν τῶν ἀναξιοπαύστων πολλῶν τῆς τέχνης λειτουργῶν, ὅτινες εἶνε ὡς ἠθοποιοὶ εἶνε ὡς αἰδοὶ ὅτι ἀναπαύονται πρὸ τῆς ἐποδίνου τελευτῆς ἐν τῷ νοῦ τούτῳ τῆς γαλήνης, ὃν ἔχουσι ἡ πρυφερότης μεγαλοφρονος γυναικός. Μεγάλῃ ἡ δόξα τοῦ ἀνδρός· αἰωνία ἡ μνήμη καὶ τῆς γυναικός.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Τὰς πρώτας ἡμέρας τῶν γάμων μου ἤγαγον τόσον πολὸ τὴν γυναικᾶ μου, ποὺ ἔστη . . . μ' ἔργουσαν καμμῶ φορά νὰ τὴν φάγω.

— Καὶ τώρα; — Ἄχ, φίλε μου! Τώρα πολὸ πικρὸ μετανοῶ, διότι τότε δὲν τὸ ἔκαμα.

Μέγας τῆς ἐπαρχίας κτηνοτρόφος ἐτηλεγράφησε πρὸς γνωστὸν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ κτηνέμπορον ὡς ἔφη: Στείλατε ἔλα τὰ γουρούνη αὐθῶν ἔς τὸν σταθμόν· περιμένα καὶ Σὲ· ἐγὼ σήμερον δὲν ἔρχομαι αὐτοῦ, διότι τὸ μετὰ μεσημβριαν τρεῖνον δὲν παίρνει βιθῆμα: Ἦ βουλεμάτῃς πᾶνε ἄσχημα ἔδω· ἂν ἐκεῖ ζήτηθῶν βουβάλια καὶ χρειασθῆτε ἀπ' αὐτὰ, μὴ ἔρχηθε, παρακαλῶ, κ' ἐμένα!“

Ὁ Φιγαριὸς τῶν Παρισίων διηγεῖται ὅτι εἰς τὰς παραλίας τῆς Γαλλίας πόλις κατὰ τὴν ἐποχὴν τώρα τῶν θαλασσιῶν λουτρῶν κατήνησαν τοῦ συρμού εἶδη τινὰ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν ἐνθυμῶσιαν καθ' ἑα ἀμῶν. Ταῦτας φέρουσιν ἀμφοτέρω τὰ φῦλα κατὰ τὴν εἰς τὸ ὕδωρ κατέδουσι, καὶ

δύσκολος εἶνε τότε ἡ διάκρισις. Ζηλότυπος τις σύζυγος ἐπιστρέφειν τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν του ἠρώτησε κατ' ἀνάστην συνῆθησαν τὴν ὑπέρτριαν, ἂν ἡ κυρία εἶχε τὴν ἡμέραν ἐπίσκεψιν καὶ πῶτον τὸ φίλον τοῦ ἐπισκέπτου. Καὶ ἡ ὑπερέτρια:

— Ἦταν κῆποιος σήμερα ἔδω, ἀλλ' ἐλησμένοντα νὰ τὸν ἐρωτήσω ἂν ἦταν γυναικῆ!

Νεοσύλλετος ἐπαρχιωτῆς ἐνέχθη σκοπὸς κατὰ τὸ μεσονύκτιον πρὸ τοῦ στραθῶνος. Κατὰ τὸ βῆθος τῆς ἔδοθ ἔκειτο ἡ αἰκία τοῦ λοχίου τοῦ τάγματος, ἐν ἣ ἐπίσης κατήκει καὶ ὁ διευθυντῆς τοῦ Ἀποροσκοπεῖου. Ὁ τελευταῖος χάριν ἀποτρομητικῶν παρατηρήσεων διηύθυνεν ἀπὸ τοῦ ἔξω-στοῦ πρὸς τὸν οὐρανὸν μέγα τι τηλεσκόπιον, τὸ ἔπῳσον μακρόθεν ὁ σκοπὸς ἐξέλιθεν εἰς τηλεβόλον, ὅπου τοῦ γνωστοῦ λοχίου χειρισθῶσμενον, καὶ ἐκστατικῶς ἀνέμενε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρωτοφανούς σκοποβολῆς. Ἀίφνης ἐλαμψε πίπτου ἀστῆρ τις ἐκ τῶν διαττόνων. Ὁ στρατιώτης ἐκπληκτικὸς ἀσθῆκε νὰ πῶσιν τὸ ὄπλον ἀπὸ τῶν χειρῶν του καὶ ἀνεφάνησεν ἔνθους. „Μπράβο, κύριε λοχία! τὸ ἄχως περίφημη!“

ΚΑΡΜΕΛΑ

(Λόγιον)

ὑπὸ Edmundo de Amicis. (συγγίγεια).

Ο δειλιώταρ ἦτο βαθέως συγκινημένος καὶ ἐφύβρισε: „Μαζῆ μου φίλε!”

Μετ' ὀλίγων ἐξηκολούθησε πάλιν ὁ Γαβριέλλος καὶ ἐκάστη του ἀναπνοὴ ἐδείκνυσε ἐσωτερικὴν ταραχὴν, ἣν μάλιστα ἤδυνετο νὰ συγκαταστήσῃ.

— Δὲν γνωρίζεις ἀκόμη ἕλα. Σχεδὸν καὶ ἐκάστη ἐσπέραν, ὅταν εὐρισκόν οὕτω τὸ ἀτυχὲς πλάσμα πρὸ τῆς θύρας μου, τὴν ἐπιφώνω μαζῆ μου ἐπάνω, συνιερῶσαν μετ' αὐτῆς περὶ διαφόρων πραγμάτων, ἀσταίων καὶ σοβαρῶν, ὅπως μοι ἤρχοντο ἐπαίξα εἰς τὴν κούραν τὰ τραγούδια, τὰ ὅποια ἐκεῖνος — ὁ ἄλλος τῆ ἐτραγῆρῆσαι καὶ ὑπεκρινόμεν τὸν ἐραστήν ὅσον ἡμπόρου μὲ τραφερότητα, μὲ ἀπειλοῦσαν, μὲ ὅσας τρέλλαις ἐμπαροῦ νὰ ἐφεύρη ὁ ἐραστὴς καὶ ἔπειτα ὑπέρερον τὰς ὑποκαίεας τῆς, ὅπως ὁ κύριος ἀνέχετο τὰς ὑποκαίεας τοῦ κυναρίου του. Ἄχ, μὴ μ' ἐρωτῆς πόσον σπαρτίσεται ἡ καρδίαι μου! Χιλιάδας καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀπατολισμοῦ, ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ν' ἀποθῆσω τὴν ἀτυχῆ μακρῶν μου, διότι δὲν εἶνε ἄλλο παρά ἄλγος καὶ νεκρὸν πένθος, ἀλλὰ τὴν ἐπιμενὴν στυγίαν ἀσθένειαν πάλιν ὅτι ἡ εἰς τὴν ἰσχυρὴν διατήρησις τόσας χροῖτας εἶνε ἀξία καὶ τῶν μερίτων θυσιῶν καὶ ὅτι μόνον ἐγὼ εἶμαι ὀρισμένος νὰ κατορθώσω τούτῳ. Ὁνόμασέ το μοῖραν, βέλῃσι, τύχην πρέπει νὰ το κατορθώσω. Ποσάκις φεύγει μακρῶν μου ὁ ὕπνος, ὅταν τὸ δυστυχὲς πλάσμα κλύθῃται ἐπὶ τοῦ κατωκλήου τῆς οὐσίας μου, ὅπου αἱ πεπληνημέναι φρονίαι τῆς τὴν δεσμεύουσι, δὴν πᾶν δὲ δευτεροβλεπόν νομιζέω ὅτι βλέπω εἰς τὸ παράθυρον τὴν ἰσχυρὰν τῆς μορφῆν ἢ ἀκούω τὸ βέδνημά τῆς ἐξῶθεν τῆς θύρας· εἰς τὸ θυρεὸν μου τὴν ἀκούω νὰ με καλῆ ἢ μ' ἐξεγείρει ἐν τοῦ ὕπνου ὁ τρέλλος γέλως τῆς ὡς ἡ ἐπαχὴ νεκρῆς χειρὸς. Πῶτον δὲ ἦνε τὸ τέλος; φεβόθῃμαι νὰ ἀκούσω τὴν ἀπάντησιν, καὶ ἐν τούτοις καὶ ἡμέραν τὴν ζῆτῶν γλυκίαις, διότι ἀισθάνομαι ὅτι καὶ ἐγὼ πλησιάζω νὰ παραφορῶνῃσι, — κατὰ σταγόνας γάμοι τοῦ αἵμα τῆς καρδίας μου καὶ δὲν ἡμποροῦ πλέον νὰ ὑποφέρω τὴν βίασαν, — δὲν ἡμποροῦ!”

Ἡ φωνὴ του εἰς τὰς τελευταίας τούτας λέξεις μάλισ ἤκούετο, μὲν ὄρηξ δὲ ἐρέθη εἰς τὰς ἀγκύλας τοῦ φίλου του, ὅστις συγκινημένος τὸν ἐβλῆκεν εἰς τὸ στήθος. Ὅσους ἔμεναν ἐπὶ τινος στιγμῆς ἀφρονῶν καὶ καταληγμένων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀσθημάτων, ἕως οὗ ὁ Γαβριέλλος ἀίφνης ἐσηκώθη καὶ μετ' ἀκαστραπτόντων βλεμματίων ἤρῆνε τὸν ἱατρόν.

— Ἦ ζῆεις λοιπὸν, ἠρώτησεν οὗτος.

— Καὶ εἴν ποτε γῆν ἠγῆς; Ἐάν — ὃ δὲ, — οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς λησμονήσου τὸ ἀπαύσιον ἐκείνο καὶ νεκρὸν βλέμμα καὶ τὰ γέλια τῆς ἀπομύθου τοῦ νεκροῦ ἐκεῖνο μεθίσταται, ἐάν ἡμέραν τινα μοῦ εἴπῃ „Ἔστα ὁ σπυρ μου, σ' εὐχνομῶ, ἔσο εὐλογημένος — σὲ ἀγαπῶ!” συγγνώμης διὰ διὰρούσα ἐρωτησῆται — „Ὁ, καὶ τὴν ἴδιον κλαίονταν δὴ ἦτο δὲ ἐμὲ οὐρανία εὐδαμονία! Ἐάν ἔπειτα πάντοτε ἠόρτυσιμένην καὶ φαιδρὰν τὴν εὐρισκόν πλησίον τῆς μητρὸς τῆς, νὰ βοηθῆ αὐτὴν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς καὶ νὰ ἦνε ὁ ἥλιος καὶ ἡ εὐλογία τῆς μικρῆς οὐσίας, νὰ ἐμποροῦ δ' ἔγω νὰ εἶπω, ὅτι ἐγὼ ἐπράξα ἕλα ταῦτα, ἐγὼ ἔσωσα τὴν ψυχὴν αὐτῆν ἀπὸ τῶν τάφου, ἐνεσώθησα εἰς αὐτὴν νέον πνεῦμα ζωῆς καὶ κατέστησα αὐτὴν ἰδιότην μου, τὸ ἄλλο μοι ἐγὼ, τὸ ὅσον ὁ οὐρανὸς μοῦ ἐχάρισε! Ὁ, μέλις ἤδουλον ἡμποροῦ νὰ βαστάξω τὴν ἀνεκφορῶσαν ταύτην εὐτυχίαν, μαζῆ τῆς νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν μητέρα μου καὶ νὰ τὴν βάλω εἰς τὰς ἀγκύλας τῆς ὡς ἰδιότην τῆς θυγατέρα!

Ἦσαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐσπγγεν ἰσχυρῶς τὰς χεῖρας τοῦ φίλου του, ὡσεὶ βέλων νὰ κρατήσῃ καὶ νὰ μὴ ὑποκύβῃ εἰς τὰς εὐκαίνας, αἵτινες ἐπολιόρουν τὴν φαντασίαν του.

Τότε ἤκούσθη ἀπὸ τῆς ἀγορῆς ἡ φωνὴ τῆς Καρμείλας:

— Φιλιάτῆ μου!

Ὁ Γαβριέλλος ἀπέσυρε τὴν χεῖρά του ἀπὸ τῆς τοῦ φίλου καὶ εἶπε.

— Ἄρησέ με μόνον ἐς αἶρῶν!

— Χάρει! Ἔσο γενναῖος, Γαβριέλλε!

Ἐπαῖ ἔτι ἐσπγγεν ἀλλήλων τὰς χεῖρας καὶ εἶτα ἀπεμικρύνθη ὁ ἱατρός.

Ὁ Γαβριέλλος προήχθη εἰς τὸ παράθυρον, ἤνοιξε καὶ τὰ δύο παραθυρόφυλλα καὶ ἀκούσας ἀποσπυρόμενον ἐν βῆμα πτυχιεῖς ὑπὸ τῆς μαγευτικῆς εὐνοίας, ἦτις παρόσθη πρὸ τῶν ὀμμάτων του. Ἦ νῆ ἦσαν ἠρεμῶς καὶ ἀνέμελας, μάλισ δὲ ἔπνεον ἐλαφρὰ αὐρὰ εἰς τὸ φῶς τῆς οὐρανῆς ἔλαμπον αἱ ἀτέγαι τῶν οὐρανῶν ὡς ἐστῶτες ἀργυροί, αἱ κεναὶ ὀδοὶ ἢ ἀκτῆ, τὸ πᾶν ἐφωτίζοντο καὶ μακρὰν ἢ γαλήνησαν ὀδῶσιν αἰραίνετο ὡσεὶ φέρονσα ἐγγύτερον τὸ δῆ τῆς Σικελίας, ὅσον πλησίον ἐφαινότο ταῦτα εἰς τὸν ἀποδυμβούμενον ῥοθαλιμῶν.

Ἄνεκφορῶτος πόνος ἐξώγκισσε τὸ στήθος τοῦ Γαβριέλλου εἰς τὴν μαγευτικὴν ταύτην καὶ εἰρήνην ἀποπνέουσαν θέαν. „Ὁ! ἀπολαύσω ἄρα γε καὶ ἐγὼ ποτε τῶν αὐτῶν γαλήνην;” εἶπε κατ' ἴδιον, καὶ ὅμως σφοδρῶς ἐπᾶλλον ἢ καρδίαι του, ὅτε προέκυψεν ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ διεβύβουε τὰ βλέμματά του πρὸς τὴν συνήθη τῆς Καρμείλας θέαν.

— Καρμείλα!

— Ὅριστε, ἀγάπη μου. Ἐδῶ εἶμαι!

— Καὶ τί περιμένεις αὐτοῦ;

— Ἦ περιμένω; Ἄ, νὰ μὲ φωνάξῃς νῆρῶν ἐπάνω, ἢ μήπως ἀπόψε δὲν μὲ θέλῃς;

— Ἦρχομαι νὰ σ' ἀνοίξω.

Ἦ Καρμείλα ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς θέσεώς τῆς καὶ ἐκ τῆς χαρῆς συνέκρουσε τὰς χεῖρας. Ὁ Γαβριέλλος ἔλαβε τὸν λύχνον, κατήλθε τὴν κλίμακα καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν. Ἦ κἀρῆ εἰσῆλθεν, ἔλαβε τὸ φῶς ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Γαβριέλλου εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρά τῆς καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς κρατοῦσα τὴν ἰδιότην του ἤρχισεν ἔσπευμένως ν' ἀναβαίνει τὰς βαθμίδας λέγουσα συγγνώμης. „Ἐλα, ἔλα, καθήμενὸν μοι ποῦλάκι! Ἐλα, ὅσοις ἐστὶ μικρῆ σου Καρμείλα τὸ χέρι, γὰρ νὰ σὲ ἐδῆρῃσαι.”

Ἄμα ὡς ἐνῆλθον ὁ Γαβριέλλος ἔλαβε πάλιν τὸν λύχνον ἀπὸ τῆς χειρὸς τῆς καὶ ἐποσθῆθεσε δι' αὐτὴν κἀνῆσιν τοῦτοντοτρόπως, ὡστε ἄσπασα ἢ φωτεινὴ λάμψις ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς, αὐτὸς δὲ ἐκάθησεν ἀπέναντί τῆς. ἔβην ἤρχισε μετὰ τῆς ὀπορῆσις ἀγίου πάλιν τὰ ὑπερὰ του πειράματα, ὅπως ἀρτυρήσῃ ἐν τῇ δυστυχῆ κεραιῇ ἀκτῆνὰ τῶν λογικῶν, ἀναμνήσεως. Χιλιάδας ἐπαναλειφθέντα πειράματα, ἐν νέου ἐπαναλαμβάνου καὶ ἐμπροσθέντες καὶ ἄλλα μὲ τὸ οὐδέποτε ἐξαντλούμενον ἐκείνο λεπτὸν ἀσθημα τῆς καρδίας καὶ ἤνοιξεν ὅλα τὰ βάθη τῆς ἐρώσεως, ἀιγούσεως καὶ ἀπέλαπτος ψυχῆς του, — ἕλα εἰς μάτην. Αὐτῇ ἔβλεπεν αὐτὸν μόνον ἀνεπὶ, ὡσανεὶ ἠκροῦσθε τοὺς λόγους του, ὅτε ἦμας ἐτελεῖσσαν, ἐγγέλαις κατὰ τὸ σύνθηρος καὶ εἶπε. „Μὰ τί ζῆεις; Ἦτωχὸ μου ποῦλάκι! Πόσο σὲ λυποῦμαι!

Συγγνώμης δὲ ἔλαβε τὴν χεῖρά του, ἐθώπευσε καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν δεκνόμενος ἕως αὐτῆς τὸν πρὸς αὐτὸν οἶκτον.

Ἄφνης ἐκύψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἐν ἡ δὲ αὐτὸς τὴν ἔσυρον ἐγγύτερον, τῆς ἐβυθούριζεν ἐρωτικῶς λόγους καὶ ἀνεπαύετο εἰς τοὺς βροχιονῶς του ὡς κακμηρὸς παιδίον. Ἦδῶπευε διὰ τῆς χειρὸς του τὴν ἀκτικὸν κόμην τῆς, ἐστρεφε τὸ πρόσωπόν τῆς πρὸς τὸ παράθυρον, δι' οὗ ἡ οὐρανὴ ἔβρισκε τὸ ἄπλετον φῶς τῆς, καὶ ἐπέθῃκε θερμὸν φίλημα ἐπὶ τοῦ ἀγνοῦ καὶ ὠραίου μετώπου τῆς. Τότε αὐτῇ ἀνετήθησεν, ἔσθη ὀρθία πρὸ αὐτοῦ καὶ ὀπισθοχωροῦσθαι ἐν βῆμα, τῆς εἶπεν ὡσεὶ ἐναντιομένην.

— Μὰ ὄχι ἔσθη!

Συγγνώμης εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῆς διητύχασεν ἐκφορῆσις διαλογισμοῦ, ἦν οὐδέποτε πρότερον εἶχε παρατηρήσει ὁ Γαβριέλλος καὶ ἦτις τῆς ἀπέκοψε τὴν ἀντιπόσῃ. Ἦστατο ἀνέητος καὶ τὸ γέλιον του διέφυγον ἐλαφρὰ κρυωγῆ, ὅτε αὐτῇ ἀτενίζε προσβλέπουσα αὐτὸν σχεδὸν μετ' αὐτοσφῆτος εἶπε τοὺς λόγους.

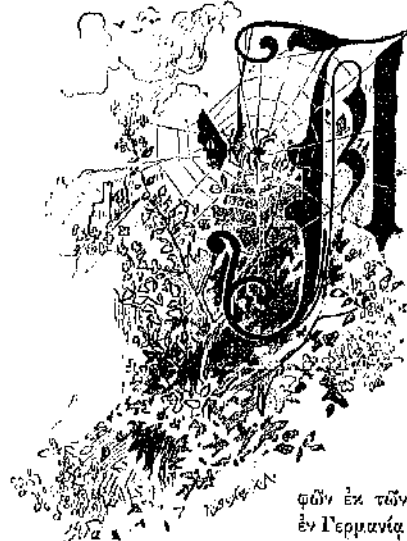
— Μήπως εἶμαστε ἡμεῖς οἱ δύο ἀρραβωνιασμένοι;

Ἦ καρδίαι τοῦ Γαβριέλλου ἐκινδύνευσε νὰ διαρραγῆ ἦτον ἄρα γε φῶς τοῦτο;

Μίαν στιγμὴν ἀκόμη ἀνέμενον ἐπιβῶν, τρέμων, ἄχ! καὶ ἡ στιγμὴ αὐτῇ ἤρρισε ν' ἀποτύχῃ αὐτὸν πάλιν μακρὰν τοῦ σκοποῦ, ἐν ἐνόμῃζεν ἦδη σχεδὸν ἐπιτευχθέντα. Ἄντι τῆς φωτεινῆς ἀντιπόσῃ, ἦν ἤρριξε νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα ἔγιναι πάλιν βαθεῖα καὶ ἄσπερα νῆς ἐνόμῃζεν ἑαυτὸν βλέποντα φοβερὸν ὄνειρον, ὅτε αἴφνης εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ λύχνου ῥ τρέλλῃ κἀρῆ ἤρχισεν νὰ χορεύῃ, καὶ ἐπὶ τῆς κεραιῆς ὀρθρῶν πάλιν ἐπιδέσασα καὶ γελῶσα καὶ ἀγρίως ἄδουσα νὰ πηρῆ ἀπὸ τῆς μίξῃ εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν τοῦ δωματίου.

— Καρμείλα! ἀνεφώνει ὁ Γαβριέλλος κἀρῆς πικρίας καὶ ἀλγους, ἀλλ' αὐτῇ οὐδέως προσέβῃεν, ἐξηκολούθει νὰ γελᾷ καὶ νὰ πηρᾷ καὶ ὅτε οὕτως ἐδοκίμασε νὰ τὴν κρατήσῃ, αὐτῇ ἀπεσπῆσθη βιαιῶς ἀπὸ τῶν βροχιῶν του, κατήλθε θρομακίως τὴν κλίμακα, διῆλθε τὴν ἀγορὰν καὶ μακρῶθεν ἤκούοντο ἀκόμη οἱ τραγεῖς φθόγγου τῆς. „Καρμείλα!” ἀνεφώνησεν ἀπαῖ ἔτι καὶ προέκυψεν ἐκ τοῦ παραθύρου, νομιζῶν ὅτι δὴ ἔδυνετο νὰ τὴν φέρῃ ὅπισον. Ἄλλ' αὐτῇ πρὸ πολλοῦ ἦδη εἶχεν ἀφανισθῆ ἀπὸ τῶν βλεμματίων του, κἀνῆσθαι δὲ τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν του κατέπεσον ἐξηγνημένως ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. (ἔπειτα τὸ τέλος).

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

Ἡ εἰρημικὴ τῶν αὐτοκρατόρων συνεντεύξεις καὶ ἡ τοῦ Ζουλοφικῆ ἀπὸ ἐδαφικῶν ἀνομιαιῶν ἰσοπέδωσις, τὰ δύο ταῦτα πλοῦσα εἰς δημοσιογραφικὴν πολυλογία γεγονότα, παρέχουσι μοι ἐλευθερίαν εἰς παντοίαν ἀλλήν κατὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας τοῦ θέρου ἀρολογίαν, ἢν πάλιν μόνον αἱ συρρικαὶ ὀρέξεις σου συντομεύουσι διὰ τῆς παραθέσεως τῶν οὐραίων εἰκόνων.

Ἦρῶν ἡ εἶπω ὀλίγα τινα περὶ αὐτῶν κατωτέρω ἐριστῶ τὴν προσοχὴν σου εἰς μίαν τῶν εὐνεστέρων μορφῶν ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς συγγένου ἐν Γερμανίᾳ ἐπιστήμης καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς. Ὁ Γεώργιος Κούρτιος, τοῦ ὀποῖου τὸ ὄνομα εἶνε συνδεδεμένον μετὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὡς πᾶσα τοῦ ἀνθρώπου ἡ δόξα ἀπορρεῖ ἐκ τῆς ἰσορροφίας αὐτῶν μελέτης, ἀνεπαύθη ἀπὸ γονίμου ἐργασίας οὐχὶ ἅλιν προβεβηκῶς τὴν ηλικίαν. Ἦπὶ τῇ σεβαστῇ αὐτοῦ μνήμῃ οἱ νέοι Ἑλλήνες εὐχόμενοι καὶ μεταξὺ αὐτῶν ν' ἀναδειχθῆ ποτε τοιοῦτος ἔξοχος τῆς προνομικῆς μαθήσεως ἱεροφάντης.

Ἦς ἄλλης εἰδυλλιακῆς σκηπῆς, τῶν ἡστῶν, ὁ τραφερὸς Συγγραφεὺς Δωδὲ, διακρίνεται ἐν τῇ συγγένῳ γαλλικῇ φιλολογίᾳ διὰ τῆς περιπαθείας τοῦ ἔρους καὶ ἑλλας κωμικῆς — ὑποκειμενικῆς κατὰ τὸν συρρικὸν ὀρισμὸν — ἐκφορῆσεως, ἦτις χαρακτηρίζει τὴν νέαν γαλλικὴν διηγηματογραφίαν. Τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο δημόσιος ἐξελληνισμὸς συνιστάται πρὸς τοὺς ἤμετέρους γλωσσικαθαριστάς, ληπουμένους βέβαια διότι δὲν θέλουσι νὰ γράψουσι γλῶσσαν τὴν ὀποῖαν εὐτυχῶς ὀμιλοῦσι.

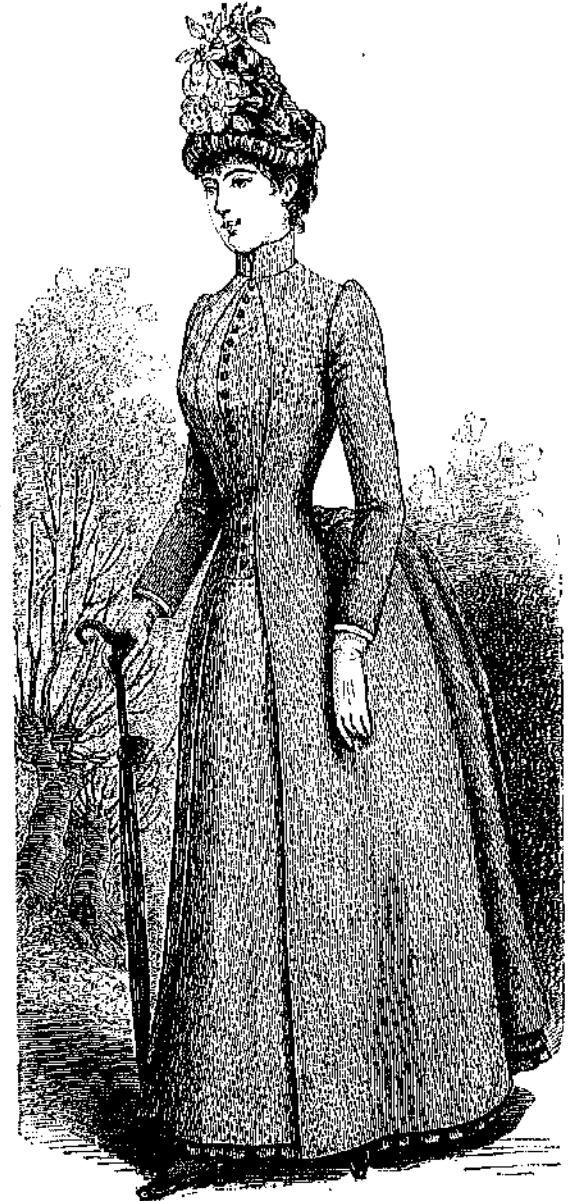
Ἦνθυμῆσαι τὸν θόρυβον, ὅστις προῆλθεν ἐσῆςτος ἐκ τῆς κίνοφαναῶς ἐν Ἀμερικῇ ἀπαιτήσεως τῶν ὀμοφίλων μας, διεκδικουμένων δικαιώματα φηροφόρων καὶ συνεπῶς βουληφόρων. Τὸ ζήτημα δικαιωσῆ καὶ διὰ λαμπροῦ ἡμιμόνου ἔργου τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, υἱοῦ, κολακεύσαντος μὲν μᾶλλον τὸς τῆς γυναικείαν φιλοτιμίαν, ἐνθυμῆσαντος ὅμως καὶ τὰς ἀπαισίας καὶ ἀνθρώπινος ἐκεῖνος σκηπῆς τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Φωτογραφικῶν ἀποτύπωμα τῶν γελῶν ἐκεῖνον ἀσχημῶν διασείζει ἡ ἡμετέρα εἰκὴν.

Ἦτε οὐδεμίαν πλῆον εἶχε σημασίαν ἡ λατινικὴ παροιμία: „nullier licet in occlesia”, ἦτοι ἡ γυνὴ πρέπει νὰ σιωπᾷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τῆς 5. Ὀκτωβρίου 1789 λόγος γυναικῶν ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ παρισιανοῦ ὄχλου ἦλθεν εἰς Βερσαλλίας καὶ διὰ τῆς βίας ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐν τῇ ἐθνοσυνελεύσει συζητήσεις. Καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐξηγητῆσθαι νὰ διαπραγματευθῆ πρὸς τὰς γυναικας καὶ νὰ τὸς διαβεβαιώσῃ, ὅτι δὴ ἰκανοποιηθῶσι πᾶσαι αἱ ἀπαιτήσεις των. Ἦν ὃ δὲ ὁ ἀτυχὲς Λουδοβίκος ἰπέσχετο τοῦτο, τὰ ἐξηγητῆσθαι ἐκεῖνη γυναικὴ ἐξήρουν καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς βασιλείας. Μετὰ πολλὰς τέλους προσπαθείας ἠσάμασαν καὶ ἀπῆλθον ἐκεῖθεν τὰ ἀποδρηθέντα ἐκεῖνη ὄντα, περὶ ὧν ὁ Σίλλερ λέγει, ὅτι „δὲν διέφερον ταινῶν”. Ὅστις ὀποσθῶν παρεκολούθησεν ἕλα τὰς γαλλικὰς ἐπαναστάσεις, δὴ παρετήρησεν, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ ὄχλου γαλλίδες ἔδειξαν πάντοτε θρημῶδη καὶ ἀμωγαρῆ χαρακτῆρα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἔχρᾶν ἕλας καὶ ἄγονον διὰ τοὺς συρμούς, διότι τὰ πάντα καὶ αὐτῇ ἡ γυναικεία μεταίτιος εὐρίσκονται εἰς μεταβατικὴν κατάστασιν, δὲν δὴ ἦτο ὄποσον, ἐν παρετίθετο καὶ ὑπόδειγμα τὴ ἐνθυμῆσαντος κατακλίθη εἰς ἀποθῆμας. Ὡς τοιαῦτῃ ἀξιοσῆσαστος εἶνε ἡ διὰ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας παριστανόμενῃ, ἦτις ἡμπορεῖ νὰ κατασκευασθῆ ἐκ φαιοῦ μαλλίνου ὑφάσματος. Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ πρὸ πάντων αἱ γυναῖκες δὲν δύνανται αἰωνίως νὰ ταξιδεύουσι, ἄμα δὲ φθάσαν εἰς τὸ τέμα τοῦ ταξιδιῶν των προθύμως σπεύδουσι νὰ βίβωσι μακρὰν τὸν πάντα ὅσα ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην των τὰς μεταύρας καὶ ταχεῖας ἐκεῖνας στιγμῆς τοῦ βίου των, ἄς ἔξῃσαν εἶνε ἐν τῇ ἀμεμῶσῃ εἶνε ἐν τῇ οὐδερραδομικῇ ἀμαξοστασίᾳ κτλ. Ὡραία ἐνθυμῆσαι, κἀλλιστα δυναμένη νὰ διαδεχθῆ τὴν ταξιδιωτικὴν, παρίσταται ἐν τῇ ἑτέρῃ συρμικῇ εἰκόνι, ὅπου καὶ διὰ μικρὰ κἀρῆσι θελκτικῶτατον παρατίθεται ὑπόδειγμα.

Ὁ ἀγαθοεργὸς οὐλόγος τῶν ἀμαξήλατῶν τοῦ Λονδῆου ἐτέλεσεν ἐσῆςτος τὴν ἐπέσειον αὐτοῦ ἐσῆςτος διὰ γαυμάτος, εἰς ὁ παρήσαν πολλοὶ

λέωρον καὶ μέλη τῆς βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Ἦσαν πρόεδρος κατέχον ὁ λόρδος Χάμλθρεν, πρῶτον πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ὅστις ἐν τῇ ἐν εἰδει προέσεσις ἀπαγγεῖλεται προέλαθῆ του ἠγῆρῆ πρόδον εἰς τὸν σωματεῖον καὶ ἐξώμνησε τὴν τιμότητα τῶν λονδινῶν ἀμαξήλατῶν. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 20,000 διαφόρων ἀντικειμένων ἐληρομῆθησαν ἐνεὸς ἀμαξῆδῶν, ἅτινα πάντα ἀπεδῆθησαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκατο ἐν ἀδωμαντοκλήτῳ διάδημα ἀξίας 140 λιπῶν στερέλῶν καὶ ἐν κηρύτειον μετὰ πολυτίμων λίθων ἀξίας 760 λιπῶν

στερέλῶν. Ὁ ἀριμῶς τῶν ἀμαξήλατῶν ἐν Λονδίῳ συμποσῶνται εἰς 40,000 περίπου.

Κατὰ τὰ τελευταῖα πένθεκα ἔτη ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ ἀνεπτύχθη ἐκτάτως ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία. Ἦν ὃ κατὰ τὸ ἔτος 1871 αἱ μὲν ἐπαρχίαι ἀπέστελλον 5,300,000 τηλεγραφημάτων, τὸ δὲ Λονδῶν 2,900,000, ἡ Σκωτιῆ 1,000,000 καὶ ἡ Ἰρλανδία 600,000, κατὰ τὸ 1883 τὸ ποσὸν τῶν τηλεγραφημάτων διὰ μὲν τὴν Ἀγγλίαν (τὰς ἐπαρχίας τῆς) ἀνῆλθεν εἰς 15,000,000, διὰ τὸ Λονδῶν δὲ εἰς 12,700,000, διὰ τὴν Σκωτιῆν εἰς 8,800,000 καὶ διὰ τὴν Ἰρλανδίαν εἰς 2,000,000.

Ἦ ἡλικία τῶν κροσῶρον σκουδαισάτων ἀνδρῶν τῆς Γερμανίας ὀμοσ λαμβανόμενῃ ἀριθμῆ 839 ἔτη. Καὶ ὁ μὲν κορυφῶς τῶν ἱστορογράφων Λεοπόλδος φὸν Ράσκι εἶχε ἡλικίαν 90 ἔτων, ὁ δὲ Ἀυτοκράτορ Ἰουλιέμος 68, ὁ στρατάρχης Μόλτκε δὸν ἡλικίαν εἶχε καὶ ὁ αἰὼν του ἦτοι 80 ἔτων

και τέλος δ' «Μπαμπής» πρήρηθ' Ηέρακι, ως νεοεισετός, έρχεται τελο-
 τάως με το έβδμημένον του έτη επί της βόρειας. Όπως διακριστή με-
 γάλον άνδρων τετρακτύς, εις εν όφειλει τ' Ιερμανία το μεγαλειόν της!

Ο γερμάνος Αύτο-
 κράτωρ άνόψωσεν
 επί έργων εις την
 τάξιν των ευπα-
 τριδών εν έν Χάλλη
 διάστημα καθήρη-
 τήν της χειρουργι-
 κής. Έγάρδον
 φέδμησαν, παρορ-
 μήθη δ' εις τούτο,
 και δ' έρχεται, ούχι
 εν των έξέλιων εν
 τή επιστήμη κα-
 τορθωμάτων του
 διαπρεπούς άνδρός,
 άλλ εν τινος σολ-
 λογής χειροστέτων
 ποιημάτων του, φε-
 ρόντων εν τίτλων
 «Ρεμβασμώ» και
 δημοσιεύόντων
 υπό το φευδιώνυ-
 μον «Ρ. Λεάνδρου».

— Γενικώς
 λέγεται περί των
 Γάλλων, ότι πεί-
 σουσιν αμάθει-
 αν περί τα γεω-
 γραφικά. Ίσως εις
 άλλές, εν τούτοις
 και οι «Ρωμάνοι»
 φαίνεται ότι εφί-
 σουνται βρονδωροί
 τη γεωγραφία των
 ήγειμόνων της Ευ-
 ρώπης εις το αυτό
 σημείον. Περί τού-
 του δύνανθεν να πε-
 ούητε αναγνώ-
 σκοντες τον αριθ.
 2307 της «Inli-
 pendance rou-
 maine», εδωκ έλ-
 γεται ότι ή Αύτο-
 κράτωρ της Λύ-
 στρίας εις μέτηρ
 της βασίσεως της
 Ισπανίας.

— Η έπιτυ-
 χία πάσης νέας συν-
 θέσεως έξορτάται
 κατά μέγα βέβαια
 μέρος από των δο-
 δών, οτινες προ-
 τει άναλαμβάνουσι
 τήν δημοσίαν αί-
 της φωνητικήν πα-
 ράστασιν. Αλλ οι σύγγραφοι εν Αγγλίω μουσικοί και κατά τούτο πρακει-
 κώτεροι των άλλων εν έπισημωμένον να φανώσι, γράφουσιν
 από τινος άπειροφώδους τοιαύτας συνθέσεις εις προς τα ποσά μάλλον ή
 τό ποιόν διακρινομένης, και οι αφανέστεροι ές εν τούτου μελοποιοί κα-
 μεν να άρωμεν και το πρόβλημα τούτο, ήδη δέ άποστέλλονται τα αλ-
 τούμενα εις τής σημειοφόρας διευθύνσεις. Πλείοντα μανθάνετε έξ ίδιαι-
 τήρας ήμων έπιστολής. — κ. Α. Κ. Π. εις Ηουκουρεστιαν. Μετά του ση-
 μεριού άποστέλλεται ήμιν εν νέου το αίσθημα, ούτω δέ βεβαιωσάθε,
 ότι ούδεν λάθος εγχετα εις ήμεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Δημοσθένης υπό Ι. ΣΕΝΙΛΑΟΥ (εικόν δημοσθένους, άπαγγέλλοντος πρό των κυμάτων του ψαλίσμου, εν σελ. 244).
 — Περί κινήσεως των φυτών υπό Ε. Ν. — Τα άστρα, ειδύλλιον κατά τον Αλφόνσου Δωδέ (εικόν αυτού εν σελ. 252) και κατά παράφρασιν δημοίδη
 της κυρίας J. Ν. — Ναπολέον έ μέγας εν Άγ. Ελένη (σάφος αυτού και το φανταστικόν κλοστον, ειδύλλιον σελ. 248 και 249). — Δογμα και λαβέν εν
 νεύματι. — Επιστολή έξ Ραταρίας. — Αισθητικόν άνεπιτήδειον και το Ζωολογικόν. — Έρώτας Κόφρατος (εικόν εν σελ. 211). — Αφάντες άνώ (εικόν εν σελ. 252). —
 τής Σημασίας. Αρσική σφαιροειδής ποιητική. — Αισθητική φιλοσοφία. — Αισθητική φιλοσοφία. — Αισθητική φιλοσοφία. — Αισθητική φιλοσοφία. — Αισθητική φιλοσοφία.

τέταρτον γνωστέον εν τή άγγλική κοινωνία διά του έξής άνόπου τεχνά-
 σματος. Ο μουσικός εύρίσκει ένα έκδοτον της νέας αυτού συνθέσεως, και
 δ τελευταίος συνεννοείται μετά διακεκριμένων έπιστολών, οτινες εις-

άγρουσι εις άλλες
 τάς άριστοκρατικές
 οικογενείας το και-
 νοφανές έμπόρευμα
 διά της άδικιάτου
 εν τοις προγράμ-
 μασι των τε ιδιω-
 τικών, οικογενεια-
 κών δηλ. και δη-
 μοσίων συνουσιών
 αναγνώφης αυτού.
 Ένωσεται βεβαιώ-
 ρονται οι δοκίμοι
 εν της μεγάλης πω-
 λήσεως του νέου
 συνθέματος, άφού
 δ ηρωστίριος εκ-
 δότης κρατήρη την
 συνήθη προμηθεϊαν
 εις χρήμα και ο
 συνόχτης εις δό-
 ξαν. Έρμανική τις
 εφημερίς ονομάζει
 τήν κατάληξιν ταύ-
 την φολοξήρη των
 τέχνης, ής την παρ'
 ήμων μετέδοσαν ού-
 θένα έχομεν βέβαια
 λόγον να φοβώμε-
 θα, έφ' όσον ταύ-
 λάριστον δέν έχο-
 μεν Συνόχτης, Έκ-
 δότης και μέλητα
 Άεροατής.

Μ. Π.

ΜΙΚΡΑ ΑΛ-
 ΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ.
 — κ. Ο. Π. εις
 Βατούμ. Μετά
 των αιτηθέντων
 έσάνη και ή από-
 θεΐς. — Καν' Δρ.
 Δ. εις Βάρναν. Συ-
 νεμορφωθέντων πο-
 πολλών προς την
 ήμετέραν έπιθυμί-
 αν. — κ. Χ. Σ.
 Καρβ. εις Αλλόνα.
 Εύχρηστικός άπε-
 στέλλει την σει-
 ράν και μετ' αυτής
 και την οικείαν
 απόθεσιν. — κ. κ.
 Α. Σ. εις Σουλων.
 Ού προσκοπήσαι-
 τούμενα εις τής σημειοφόρας διευθύνσεις. Πλείοντα μανθάνετε έξ ίδιαι-
 τήρας ήμων έπιστολής. — κ. Α. Κ. Π. εις Ηουκουρεστιαν. Μετά του ση-
 μεριού άποστέλλεται ήμιν εν νέου το αίσθημα, ούτω δέ βεβαιωσάθε,
 ότι ούδεν λάθος εγχετα εις ήμεις.

Εκδότης Μ. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.
 Τύπος Bar & Hermann, in Αιψή. — Χάρος de της Nona Papiermanufaktur in Αεροατής. — Melny Eroy & Soning, in Αιψή.